

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II—Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

Fifth Day of the Sixth Session of the Andhra
Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 31st October 1957

The House met at half Past Eight of the Clock.

[Mr. Speaker in The Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

Adjournment motion re: eviction of tenants in Inam villages.

శ్రీ పి. యస్. అప్పారావు (పాఠకాండ) :—Eviction of tenants గురించి నేను చారా రోజులు ఒక adjournment motion కు notice యిచ్చియున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దానిని గురించి Act చేయాలన్నారు. అంతా అవ్వకుండా ఆలస్యమవుతుంది. 'Mass eviction of cultivating tenants in Inam villages though the Act does not apply to such villages అంటూ వారు చెప్పారు. దాని విషయంలో మంత్రిగారు యేమి చెబుతారు.

*రెవెన్యూ మంత్రి (శ్రీ కె. పెంకటరావు) :—నేను నిన్ను, పెనున్ను చర్చలో మునిగి చేకాను. ఈ mass అనేది అసలు తప్పు. ఎందుకంటే అక్కడ mass లేదు. ఇలాంటి దారులు mass కాదు. రైతులు mass కాదు ; వారు అసలు దేశంలో limited-number ఉన్నారు ; mass అనేది correct అయిన description కాదని నా మొదటి contention. రెండో విషయం, 'evictions' అనేది యివ్వబడు

urgent, immediate ఈ రకంగా జరిగేది కొత్తగా యేమి సంబంధించిన దాని
యేమీ Act పెట్టలేదు. ఇదివరకు Act క్రింద రెండు విషయాలలోనూ
protection వుంది. ఆ చట్టాల ప్రకారం ఇనాందారు దగ్గరగాని, ఒకరిచేరు దగ్గరగాని
వున్నటువంటి tenant ను evict చేసేటటువంటి హక్కు ఎవరికి లేదు.
రెండో విషయం యేమిటంటే ఆంధ్ర Tenancy Act క్రింద కూడా ఇదే విషయం
అడ్డుపెట్టే ఒకటవ తరీఖున ఎవరయితే tenant క్రింద వున్నారో వారిని ఎవరూ
సంవర్చరాదు దాని లోగింపడానికి వీలులేదు—ఒక సంవత్సరం కొలుపున్నట్టికి కూడా. అందు
చేత protection రెండు శాసనాలలోనూ కూడా అలాగే వున్నాయి. ఎవరయినా
బయటి పెట్టినారో తమ హక్కును స్థాపించుకోడానికి ఇక్కి తేనటువంటి వారు పెళ్ళిపోవారి
నిజముగా హక్కు తేనటువంటి వాళ్ళు పెళ్ళిపోవాలి. అందుచేత శాస్త్ర రీత్యాగాని, అనన్య
రీత్యాగాని, యే రకంగా చూసినప్పటికీ కూడగా adjournment కి సంబంధించిన విషయం
డింటల్ల యేమీ తేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. యన్. అప్పారావు :—ఇప్పుడు రహస్యీతార్లు పెంటనే evictions orders
యిస్తున్నారు, కుమ్మకు చేస్తున్నారు. Appeal వరకూ time రేకుండా
భూస్వామిలు వెళ్లగొట్టేస్తున్నారు. Tenancy Act క్రింద అగ్రహారీకులు కూడా రహ
స్యీతారు దగ్గర పిటిషనులు పెడుతున్నారు. ఇదివరకు మంత్రిగారికి complaints కూడా
యిచ్చివున్నారు. Tenancy Act క్రింద tenants కు అగ్రహారాలకు సంబంధం
లేదు. అయినా Tenancy అగ్రహారీకులు రైతులను వెళ్లగొడుతున్నారు. అలా కాకుండా
చేయాలని మంత్రిగారిని మళ్ళీ కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరావు :—వారు చెప్పిన రెండో విషయమే నేను అంగీకరిస్తున్నాను.
ఎక్కడయినా అలాంటి పని జరిగినట్లయితే యిప్పుడున్న legislation ప్రకారం 1948 నుంచి
వుండి తప్పు దోపిస ఎవరినైనా పంపిస్తే restore చేసుకునే హక్కు మనం తీసుకున్నాం.
Tenancy Act వారికి అన్వయించదు. ఈ విషయంలో నేను అందరు కలెక్టర్లకు
instructions పంపించాను. ఇంకా individual ఎక్కడయినా పొరపాటు
జరిగితే నా దృష్టికి తీసుకుని వచ్చినట్లయితే తప్పకుండా వాళ్ళకు రక్షణ కల్పించేటటువంటి
మార్పు ప్రభుత్వం యిస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇది ఒక Act కు సంబంధించినటువంటి విషయం, ఏవయినా
individualsకి అక్రమాలు జరిగితే చూస్తాం అన్నారు. I therefore disallow the
adjournment motion.

Calling attention to matters of urgent Public Importance
namely proposal to retrench teachers.

Mr. Speaker: Sri Yellamanda Reddy gave notice of the
following motion.

“Under Rule 74, I call attention of the hon. Minister for
Education to the following urgent matter of public importance:

To cancel the order of the Government proposing to retrench teachers who are not having 40 students per teacher on their rolls in the elementary schools under the management of Government, District Boards as well as private management."

రాజు 7½ క్రింద సుప్రీమాకోర్టుచే చెప్పినట్లయితే వింటాము.

The Minister for Education (Sri S. B. P. Patrabhirama Rao): I want time, Sir.

Mr. Speaker: All right, we shall take it up on 6th November.

Adjournment motion re. Dismissal of four workers of the Vuyyur Sugar Factory.

Mr. Speaker: I have received notice of the following adjournment motion from Sri V. Visweswara Rao.

"The House stands adjourned to discuss the failure of the Government to prevent the management from dismissing the 4 (four) workers of the Vuyyur Sugar Factory on 26-10-1957 by the management, thus creating grave situation and discontent among the workers".

సాంఘిక సంక్షేమ మరియు కార్మిక శాఖామంత్రి (శ్రీ డి. పంజీవయ్య) :—సాధారణంగా Factory లంటాయి, యజమానులంటారు. workers వంటారు. Standing Orders వుంటాయి. అక్కడి Standing Orders కు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించి నట్లయితే indiscipline అనో misbehaviour అనో workers నూ dismiss చేస్తారు. ఆ dismissal justifiable కాదనే contention అయితే వారు Labour Officer దగ్గరకు పోతారు. అది point of dispute అవుతుంది; conciliation అవుతుంది. Conciliation లో విజయంవంటి మయితే మంచిదే. తేకపోతే Tribunal కు పంపిస్తాం. ఈ విధంగా జరుగుతుంది. కాబట్టి నలుగురు వర్కర్లను ఎక్కడో dismiss చేస్తే దానికొక adjournment motion తీసుకు రావడం నాకేమీ అర్థంకావడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నలుగురు ఫనివారిని ఒక పంచదార ఫ్యాక్టరీలో dismiss చేయడంతోటే grave situation of public, urgent importance arise కాదు. వాళ్లు Labour Office కు పోతారు. Tribunals వున్నాయి. So, I disallow the adjournment motion.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu (Nandigama): Point of information, Sir.

Mr. Speaker: I have finished. No point of information.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: There is a point of information, Sir.

Mr. Speaker: I have closed.

Adjournment motion re. Withdrawal of the interim increase of dearness allowance

Mr. Speaker: Sri B. Srirama Murthy and Sri P. Narsinga Rao gave notice of the following adjournment motion:

"The House stands adjourned to discuss an urgent matter of public importance, *i.e.* the situation arising out of the withdrawal of the interim increase of dearness allowance of Rs. 6 to the workers of the Water Works, Electricity and P.W.D. workshops".

This cannot be a matter of urgent or immediate public importance.

అది ఎప్పటికైనా జరుగుతున్నది. 6 రూపాయలు withdraw చేయడం, దాన్నిగూర్చిని ప్రశ్నలు వేయడం, ప్రభుత్వంవారు సానుభూతి చూపిస్తున్నారు గాని యివ్వడంతో అదంతా ఏదో వుందే కనుక—

శ్రీ పిల్లలమర్రి వేంకటేశ్వర్లు :—ఆ విషయం మంత్రిగారిచేత చెప్పినై మాకు ఎక్కడ అర్థం అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— Adjournment motion మాత్రం తేదీని అంటున్నాను.

శ్రీ పి. నరసింగరావు (పూజారాబాద్—జనరల్) :—ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో 6 రూపాయలు ఆదనపు కరువు ఒత్తెం యింతకుముందు యిస్తున్నా, ఈ మాసము నుంచి ఆపుతున్నారు. కాబట్టి urgent విషయమైనది. ఆ విధంగా అపదానికిగల కారణాలు చెప్పించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇదివరకు ఆపిందికాదు. Then the hon. Minister may explain.

ఆర్థిక శాఖామంత్రి (డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి) :—ఈ విషయంలో భారత ప్రభుత్వం వారిలో చాలా ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిగాయి. వాళ్ళ రూలు ప్రకారంగా యీ Electricity department, Drainage department, Industrial department ఏవయి నప్పటికీ కూడా ఘనం యిచ్చినా, వారు జోక్యం కలుగ జేసుకోలేదు; Contribution యివ్వడం లేదు. వాళ్ళు దేనికి contribution యివ్వడంతో అది మేము నిరాకరించవలసి వస్తుంది. Electricity Department

మూడు మాసములు యిచ్చినాము, నిజమే. కాని పెట్టెంబరు పెట్టటం ప్రభుత్వం
అక్టోబరు పెండ్లటి లేదనిచూచో అది "బండ్" అయినది. భారత ప్రభుత్వంవారు ప్రభుత్వం
contribution యివ్వడం లేదు కాబట్టి, మనం యిచ్చుకునే శక్తిలేదు కాబట్టి వెళ్ళుకు
కూడా "బండ్" చేయడంజరిగింది.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి (మావెల్ల) :—ఇదీవరకీచ్చిన ఆరు రూపాయలు కూడా refund
అడుగుతున్నారు. అదయినా అడుగకుండా చూస్తారా ?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—తప్పకుండా చూస్తాం.

Mr. Speaker: The adjournment motion is disallowed, in view of the answer given by the hon. Minister. As explained by him, it is a matter between the Government of India and the State Government, and correspondence between the two Governments has been going on. This subject was under discussion and some orders have been passed; and only they are now being put into force. Therefore, it is not a new matter and no question of urgent public importance arises now.

[*Sri B. Srirama Murthy rose in his seat.*]

Mr. Speaker: Will the hon. Member resume his seat ?

As regards the point that has been raised by Mr. Nagireddi, the hon. Minister said that he would look into the matter and do everything necessary. Therefore, where is the need for an adjournment motion ?

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :—కేంద్ర ప్రభుత్వం తాను యివ్వకపోతే యివ్వకపోవచ్చు కాని శాసనసభ పేదీక మీద ఒకరికి నలుగురు మంత్రులు "నూరు రూపాయలలోపల జీతం తీసుకుంటున్న ప్రతిఒక్కరికీగన్ను నికిమేము అదనంగా 6 రూపాయలిస్తాం" అని Budget Session లో వాగ్దానం చేసేటప్పుడు యీ షరతు పెట్టలేదు. కేంద్రప్రభుత్వం యిస్తేనే 100 రూపాయల లోపు జీతం వచ్చువారికి అదనంగా ఆరు రూపాయలు యిస్తాం అని ఆ రోజున ఏ మూత్రం చెప్పలేదు. "100 రూపాయలు లోపలవచ్చే వారికందరికీ 6 రూపాయలు అదనంగా యిస్తాం" అని చెప్పినారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యివ్వకపోయినంత మాత్రాన తన వాగ్దానం నిలబెట్టుకోడానికయినా సరే రాష్ట్రప్రభుత్వమే భరించుకోవాలి. కనీసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిదీవరకు యిస్తున్నట్టువంటి పాటిని అయినా యివ్వడానికి చూడాలి. ఆ రెండూ కాకుండా పూర్తిగా 6 రూపాయలు పింహాయించడం శాసనసభ పేదీకముందు మంత్రివర్గం చేసిన వాగ్దానానికి వ్యతిరేకంగా పోవడం అనేది 'a matter of serious concern' కాబట్టి ఇది adjournment కు తగిన ప్రతిపాదన అని నేను విన్నవిస్తున్నాను.

*డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా పేము 6 రూ. ల ఇస్తామని ఏ మంత్రి చెప్పలేదు. 60 రూ. లోపల వారికి క్లి, ఆ పైన వన్న వారికి క్లి ఇస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పటంవల్ల ఈ ప్రణాళిక ఉత్పన్నమైంది. అంతేగాని మనకు ధనం వుందని, మనకు ఆర్థిక సౌష్ఠ్యము బాగా వున్నదని, అందుచేత ఇస్తామని పేరిచ స్కీము కాదు. Commercial undertakings ను అంటే డ్రయినేజీవారికి, ఎలక్ట్రిసిటీ వారికి వీయలేదని వారు చెప్పిన తరువాత మేము జమా ఖర్చులు చూచుకొని, ఈ పనివారికి ఇచ్చే శక్తి మనకు లేదు కాబట్టి మానిపేశాము. అంతేకాని దయాదాక్షిణ్యాల లేకకాదు. మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా మనకు ఇచ్చే శక్తివుంటే ఇవ్వవచ్చు కాని మనకు ఆ శక్తిలేకుండువల్ల ఇవ్వలేమని చెబుతున్నాము. అంతేకాని వారు ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా పేము ఇస్తామనేవాగ్దానము మేము చేయలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—వారు ఇస్తేనే ఇస్తామని కూడా మీరు చెప్పలేదు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

Mr. Speaker: I have disallowed it. I am not going to permit any more discussion.

Sri B. Srirama Murthy (Vizianagaram): Point of order, Sir. When these facilities are extended to the workers of the Secunderabad and Hyderabad Municipalities, I do not see any reason why the same facility should not be extended to workers of Water Works, and Electricity and P. W. D. Workshops. I therefore take it that the reason given by the hon. Minister is not at all justifiable. Therefore, a point of order arises in the matter and I request you, Sir, to give a ruling. A definite and specific assurance has been given by the hon. Minister on a different occasion and I request you Sir, to give a ruling in view of his present reply.

Mr. Speaker: I said, I have already disallowed the motion for adjournment. A point of order does not apply to questions of fact. A point of order arises if anything is done against the rules or against the Constitution either by the Minister or by any other Member. There is no point of order with regard to questions of fact. I have already decided that no new matter of any importance has arisen. I shall proceed now to the next subject.

Resolution on Election of a Member to Zonal Railway Users' Consultative Committee of the South-Eastern Railway

The Minister for Communications (Sri M. Narsing Rao): I beg to move:

"That as the term of the present Members of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the South-Eastern Railway will expire on the 31st December 1957 and the Committee will have to be reconstituted thereafter and as the General Manager, South Eastern Railway has requested the Government to communicate to him the name of the member to represent the Andhra Pradesh State Legislative Assembly on the Committee for the term of its office from 1-1-1958 to 31-12-1959, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the South Eastern Railway the name of one member belonging to the area covered by the South-Eastern Railway elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period".

Mr. Speaker: Motion moved.

శ్రీ పిల్లలమత్తి వెంకటేశ్వర్లు:—ఇదీవరకు ఇటువంటి తీర్మానము వచ్చినపుడు తెలియ చేశాను. ప్రతి దానిలోను ఒక్క మెంబర్ అని వస్తున్నది. ఒకటినుండి మూడువరకు పెంచాలి. oral గా ఒక సవరణ పెడుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:—అలా చేసే అధికారము మనకు వున్నదా? వారు ఎంతమందిని కంట మంటే అంతమందినే పంపవలెనా? లేక ఒకరిని పంపమని వారు అడిగితే ముగ్గురిని పంపిస్తే ఏమి లాభము లేదు. అలా పంపే అధికారము మనకు వుంటే వెంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పినవి సమంజసమైనవి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా! ఒకరినే కాదు. ముగ్గురిని ఎన్నుకొని పంపించాని శాసనసభ తరపున మనము ఒక సవరణను తెచ్చే హక్కు వుంది. శాసన పథ ఆ మోదీస్తే, దానిని గురించి ప్రభుత్వము చర్చ తీసుకొని ఆ జోనల్ కమిటీలో సంగ్రహించాలి. అప్పుడు మనం ఎన్నుకోవచ్చు. శాసన సభకు మించే అధికారం జోనల్ కమిటీకిలేదు. అందుచేత ప్రభుత్వము హక్కులు కాపాడటానికి వీలుగా ముగ్గురిని ఎన్నుకోడానికి ఒక సవరణ ప్రతిపాదించే హక్కు మనకు వుంది.

శ్రీ పిల్లలమత్తి వెంకటేశ్వర్లు:—మూడుకోట్ల ప్రజలకు ముగ్గురిని ఎన్నుకొని పంపటం ఎక్కువ కాదు. అలా ఎన్నుకొని పంపించే అధికారం మనకు వుందా? లేదా అని ప్రతిష్ట సమస్యగా ఆలోచించకుండా మన అవసరాలను గుర్తించి ఆ విధంగా చేయాలని మంత్రి మండలికి తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ యమ్. నరసింగరావు:—మన స్టేటులో మూడు జోనల్ కమిటీలు వున్నాయి. ప్రతి జోనల్ కమిటీలోను ఒక్క సభ్యుడే వుండడు. ఇంకా పేరే చాటునుండి వచ్చే సభ్యులు వుంటారు.

1. One representative of each of the Governments of the States served by the Railway as recommended by such Governments.

2. One representative of the States' Legislatures recommended by the State Governments.

3. Not more than 5 representatives of the principal chambers of Commerce and trade associations recognised by the State Government or Governments and having a standing of not less than five years.

4. Two representatives to be sent by the State Government or State Governments of agricultural associations and other bodies not included in or affiliated to the Chambers of Commerce.

5. Two non-official representatives elected from each of the Regional Railway Users' Consultative Committees.

6. One representative of the ports of Bombay, Calcutta and Madras in the case of railways serving those ports.

7. Two Members of Parliament.

శ్రీ ఆర్. వి. రామకృష్ణరాజు (వదమలపేట) :—ఈ Rules ఎవరు చేశారు ?

శ్రీ యం. నరసింగరావు :— Government of India వారు చేశారని మనవి చేశాను. State Legislature నుంచి ఒకరు, గవర్నమెంటుచే నామినేట్ చేయబడినవారు ఒకరు మనతరపునుంచి P. W. D. Secretary గారు పెడుతున్నారు. ఇంకొకరు Chamber of Commerce నుంచి పెడతారు. సభ్యులు amendment పెడితామంటే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని యిది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా పెట్టిన సంస్థ.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా? లేక రైల్వే బోర్డు ? Railway Board is different from Government of India.

డాక్టర్ బి. గోపాల్ రెడ్డి :—ఇంకా బెంగాల్, మధ్యప్రదేశ్ లు ఉన్నాయి. వారందరికీ యివ్వకుండా మనకొక్కరికీ ముగ్గురు మెంబర్లను పంపే అవకాశం యిస్తారని నాకు నమ్మకం లేదు. మనం ఈ డిల్లర ప్రత్యుత్తరాలలోపల ఉన్న ఒక్క మెంబరు కూడా తేకుండా చేసుకునే పరిస్థితి కలుస్తోంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అది రైల్వే బోర్డు చేయవచ్చు, తేకుంటే Zonal Authority చేయవచ్చు. ఏమైనప్పటికీ శాసన సభ తరపునుంచి ఒకరు, మంత్రివర్గం తరపునుంచి ఒకరు ఇతర వ్యాపార సంస్థనుంచి ఒకరు, వ్యవసాయ సంస్థలనుంచి ఒకరు—ఈ విధంగా వుంటే వుండవచ్చు. వారందరి తరపునా మెంబర్ల సంఖ్య ఎక్కువ చేయాలని మనం కోరడం లేదు. వారు నానావి petition పెట్టుకుంటే మనం recommend చేయవచ్చు. కాని,

మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించి, ప్రజలయొక్క వ్యాపార సులభత కొరకు నివహించే చుట్టూ రైల్వే కోవలైన మన శాసన సభనుంచి వెళ్ళే ఒక్క మెంబరు చాలదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఒక Zone యిస్తే ఎంతమంది ఉంటారు? అస్సాంలో వచ్చే రైల్వే కోవల ఒక Zone పెట్టినట్లుగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కూడా పెట్టినట్లే Central Zone, South-East Zone, Southern Zone ఈ మూడు తీరేని ఆంధ్ర జాతీయ రైల్వేలో చేస్తే ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన పోలికదీక విడిచి ఈ శాసన సభనుంచి ఒక మెంబరు ఒకే ఒక్కగా represent చేయడానికి వీలయింది. అట్లా కాక కా Centre నుంచి కొంత, South నుంచి కొంత, South East నుంచి కొంత, North East నుంచి కొంత.....ఈ విధంగా అన్ని ప్రదేశాల్లో ప్రజలకు కలిసి చేసినప్పుడు ఒక్క మెంబర్ ఉన్నట్లుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ప్రజలందరినీ, వ్యాపార సులభత, ఇతర సరీశ్రమల యొక్క విషయాలను Railway Zone లో స్పష్టంగా చెప్పడానికి సాధ్యంకాని పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. విడివిడిగా వున్నంతకాలం మన శాసన సభ సభ్యులనుంచి చుట్టూ మెంబరు కావాలి. నువ్వీ ఒక్కవ భాం Central Zone.

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి :— Next motion is for Central Zone. ఈ motion మాత్రం South-Eastern Zone ఇచ్చావు రుండుండి వాళ్ళే మనకు, ఇంకా ఒరిస్సా, బెంగాల్, మధ్యప్రదేశ్ లోకి కూడా పోతుందనికాంటారు. ప్రభుత్వాలకు యివ్వకుండా మనకు యిస్తారని నేను అనుకోను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ఆధ్యక్షా, ఇతిర రాష్ట్రాల వారికి యివ్వలేదు కాబట్టి మనకు యివ్వరని ఎందుకు అనుకోవాలి? వారికి యివ్వవద్దని మనము కోరడం తేదు. మనకు యిచ్చి వారికి యివ్వమండి. మూడు ఎండ్లనుంచి ఈ సమస్య వస్తూనే ఉన్నది. దీనిని గురించి ప్రతి సమావేశంలోనూ చెబుతున్నాము. కాని ప్రభుత్వమేమీ చర్య తీసుకొనుట తేదు. సవిరణ పెట్టడం మాత్రమే జరుగుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ఈ amendment ను ఒప్పుకొంటున్నాను. ఇక తమ ఇష్టం, సభవారి యిష్టం.

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు :—ఆధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ఆ ఒక్క మెంబరు తేకుండా పోయే పరిస్థితి ఏర్పడకుండా ఒక మెంబరు అనే దానిని ఒప్పుకుంటూ, ఒక్కరూ చాలరు ఇంకా యిద్దరు కావాలని కోరితే బాగుంటుందనికంటారు.

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి :—ఈ motion ను accept చేసుకుంటూ అట్లా ఇఫార్సు చేయమంటే డిపార్టుమెంటువారు చేస్తారు. Southern Railway, North Eastern Railway, Central Railway ఈ మూడు కాకుండా ప్రత్యేకంగా ఆంధ్ర జాన్ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని శ్రీ స్పీకర్ రాంగారికి చెప్పడమే.

*Resolution on the election of a member
to the Zonal Railway Users' Consultative
Committee of the Central Railway*

శ్రీ ఆర్.బి. రామకృష్ణరాజు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఒక్కరినే ఎన్నుకొని ఆ ఒక్కరూ చాలరు కాబట్టి యింకా యిద్దరు కావాలని కోరితే జాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ ఒక్కరిని ఎన్నుకొని ఇంకా ఇద్దరు సభ్యులు కావాలి అని add చేయడం మీ amendment. కాబట్టి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ తరఫున మరో ఇద్దరిని ఎన్నుకోవడానికి అనుమతి యివ్వవలసినదని ఇండియా నవరూపింటులోనూ, రైల్వేబోర్డు లోనూ correspond చేయవలసియున్నది. ఏకగ్రీవంగా యిది అంగీకరించ బడినది. ఒక్కరినే యిప్పుడు ఎన్నుకుంటాము. మిగిలిన యిద్దరికొరకు క్రింద add చేయండి. ఈ విషయమై దీనికి సంబంధించిన రైల్వే బోర్డులో correspondence జరపాలని సభయొక్క ఆధిపత్యం. ఇంతవరకూ యిది ఏకగ్రీవంగా మంజూరయినది. ఈ ఒక్కరిని ఎన్నుకోవడం విషయంలో 2-4-57 వ తేదీన 3 నామలకు nominations పేయవలసినదని నిర్ణయిస్తున్నాను. Nominate చేయబడిన వారి సంఖ్య ఒకటికంటే ఎక్కువ ఉన్నట్లయితే pole కు పెడతాము. దీని విషయములో ఇంతే.

Mr. Speaker: The question is:

“That as the term of the present Members of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the South-Eastern Railway will expire on the 31st December, 1957 and the Committee will have to be reconstituted thereafter and as the General Manager, South-Eastern Railway, has requested the Government to communicate to him the name of the member to represent the Andhra Pradesh State Legislative Assembly on the Committee for the terms of its office from 1-1-1958 to 31-12-1959, this Assembly do recommend to the Government to communicate to the South-Eastern Railway the name of one member belonging to the area covered by the South-Eastern Railway elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period.”

The motion was adopted.

**Resolution on the election of a member to the Zonal Railway
Users' Consultative Committee of the Central Railway.**

Sri M. Narsinga Rao: I beg to move:

“That as the term of the present Members of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the Central Railway will expire on the 31st December 1957 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Government have to communicate to the General Manager, Central Railway the name of the member to represent the Andhra Pradesh

State Legislative Assembly on the Committee for the terms of its office from 1-1-1958 to 31-12-1959 this Assembly do recommend to the Government to communicate to the Central Railway the name of one member belonging to the area covered by the Central Railway elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period."

Mr. Speaker: The question is:

"That as the term of the present Members of the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the Central Railway will expire on the 31st December 1957 and the Committee will have to be reconstituted thereafter, the Government have to communicate to the General Manager, Central Railway the name of the member to represent the Andhra Pradesh State Legislative Assembly on the Committee for the terms of its office from 1-1-1958 to 31-12-1959 this Assembly do recommend to the Government to communicate to the Central Railway the name of one member belonging to the area covered by the Central Railway elected by this Assembly to serve on the Committee for the above period."

The motion was adopted.

మిస్టర్ స్పీకర్:—దీనిని గురించి కూడా అదే rider ను add చేసి—ఇద్దరు కావాని వ్రాయండి. ఇది అందరు ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించారు. దీనికి కూడా 2-11-57 న 3 గంటలకు nomination papers దాఖలు చేయవలసినదేగా నిర్ణయమైనాను. ఒకరికంటే ఎక్కువవోట్ తరువాత polling కు time నిర్ణయమైనాను.

The poll shall not be by single transferable vote put by direct election.

Statement by Sri P. Sundarayya re: non-participation in the Government Tea-Party on 1-11-1957.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, మొన్నటి దినమున మన శాసన సభలో జరిగిన దానిమీద మీ అనుమతితో నేను ఒక ప్రకటన చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, శాసన సభ్యుడు అయిన శ్రీ మందాటి నాగిరెడ్డిగారి యెడల దాచేపల్లి పోలీసు నాన్-ఇన్-స్పెక్టర్ ప్రవర్తించిన పద్ధతి శాసన సభ్యుల గౌరవానికి, శాసన సభాధ్యక్షుని గౌరవానికి కూడా భంగకరంగా ఉన్నదని, శాసన సభసభ్యుల కమిటీ దానిని గురించి విచారణ చేయాలనే ప్రతిపాదనపై ముఖ్యమంత్రిగారి భావణ గాయముపై కారము చల్లినట్లైతే ఆ పోలీసు

ఉద్యోగి తన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చడని, దానికి అనుగుణ అభీచంద్రితునైననీ, అతాచేయక రాష్ట్రపతి సంధ్యసంకోసం నిడికాడ ప్లేషక్ స్వాతంత్ర్యంపైకి పోనిచ్చివుంటే ఆ ఉద్యోగిపై కఠినచర్య తీసుకోవలసి వచ్చేదని మంత్రిగారు అరడం తమ ప్రభుత్వోద్యోగి చర్యలు ఎట్లా అయినా సమర్థించుకోవడము తప్ప మరేమీకాదు. అంతేకాక, శాసన సభ్యులు చేసిన మాటలు కల్పితాలని ప్రోసిపుచ్చడం శాసనసభ్యుల యెడల ప్రభుత్వోద్యోగులు అలక్ష్యంగానూ, అక్రమంగానూ ప్రవర్తించడానికి ప్రభుత్వం మురింత చేయాలనిచ్చిందే ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రజల యెడల మేము మా బాధ్యతలను నెరవేర్చడం మురింత కష్టమవుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారి భాషణలో రాష్ట్రపతి, ప్రధాని తదితర ప్రభుత్వ అధినేతలను సందర్శించడానికి వారితో వీరులం, శూరులం, విక్రమార్కులం అని పరిచయం చేయించుకోడానికి శాసన సభ్యులమైన మేము తమాతమాపడతూ వారి సౌకర్యాలు, భద్రతలు వేసినీ లక్ష్యంచేయని వారుగా చిత్రించడం మురింత శోచనీయం. మేము ప్రభుత్వాధినేతలు వచ్చినప్పుడు సందర్శించడానికి వెళ్లి, వారు ఏర్పాటుచేసే, లేదా వారి గౌరవార్థం ఏర్పాటు చేయబడే విందులలో, విశ్రాంతిలో పాల్గొనడం మా బాధ్యతలలో ఒకటియని, అది ఒక గౌరవ సాంప్రదాయమని తలచి పెడుతున్నామేకాని ప్రభుత్వాధినేతలకూ, మాకూ నేడు పున్న అంతరువులను మరచి వారితోపాటు మేమూ గొప్పవారమని చాటుకోడానికి కాదని మంత్రిగారు తెలుసుకోవలసినదని మేము సవిషయంగా కోరుతున్నాము.

ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వాధినేతల దృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి సుస్పష్టంగా తీసుకురావడానికి మా ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడుకోడానికిగాను, ప్రభుత్వం రేపు ఏర్పాటు చేస్తున్న గవర్నరుగారి విందుకంటే వాటిల్లో పాల్గొనడంలేదని తెలియచేయుచున్నాను. శాసనసభ్యులుగా, ప్రజా ప్రతినిధులుగా మా పాక్కులు, గౌరవ ప్రతిపత్తులు కాపాడుకోడానికి మాకు మరోమార్గం లేకుండా పోయినందున ఈచర్య తీసుకోవలసి వచ్చినందుకు నితాపిస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎవరితరపున ?

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— P.D.F.—Communist Party తరపున మేముచేసే ప్రకటన ఇది. ఇతర ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా దీనిలో అంగీకరిస్తారని మా ఆశ.

ముఖ్య మంత్రి (శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి) :—అధ్యక్షా, దీని విషయమై నేను చెప్పగలిగిందేమీ లేదు. ఏ రూలు నమరించి ఈ statement చేశారో నాకు తెలియదు. ఈవిధంగా ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు తేని statement చేసే అవకాశం ప్రత్యేకంగా ఉన్నట్లున్నది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—శాసన సభలో ఏదైనా జరిగినప్పుడు దానికి సంబంధించి explanation గా అధ్యక్షుని అనుమతితో ప్రకటన చేయడానికి రూలు ఉన్నది. అధ్యక్షులు అనుమతి ఇచ్చారు కాబట్టి చేశాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రేపు గవర్నరుగారి విందుకు రాము అంటారు.

*శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, నేను చెప్పగలిగినది ఏమీ లేదు. ఇందులో నా పాయింట్ ఆఫ్ ప్యూర్ అర్థం చేసుకోలేదే అనే విచారాన్ని ప్రకటించడం తప్ప నేను చెప్పగలిగినది

ఏమీ లేదు. పెద్దలు వచ్చిచూడు వారిని ఎం. ఎల్. ఏ. లు కుదుర్చుకుంటారు. కావలసిన వస్తువులు అన్నీ చేస్తున్నాము. రాష్ట్రపతి వచ్చినప్పుడు అందరూ సాగాత్మక పాత్రలు ద్వారా వారిని కలుసుకొన్నాము. టిఫిన్ లో పాల్గొన్నాము వారి మెంటు శీతలతో తిరిగివచ్చింది. అందరినీ ఎల్. ఏ. కార్యకర్తలను గౌరవించి ఇంట్రాక్షన్ చేసాము. ఈ సందర్భంలోనే కాకుండా వారిలో ఎక్కడచో కలుసుకోవాలంటే ఇదేమీ వ్యాయామ సుత్తరమువలన ఏర్పడకలు. ఎన్నెప్పుడు చేసుకోవాలి, వారికి సరయుల కట్టించక పోతే. వారు ఎప్పుడు వారికి సమీపమున ఉంటే విషయంగా కార్యకర్తలను ఆగౌరవ సమీకర్తలు! అందుకు అధికారులు. ప్రభుత్వం వాడాలి అట్టేనే చేరుకోగలిగిస్తారు. అలాంటి ఏర్పాట్లు చేసే రకంగా, కార్యకర్తల రావడానికి, మూడవారికి ఏర్పాట్లు చేసి తరువాత ఆశీర్వాదములు వ్యాయామ కాదు. రాష్ట్రపతి సమావేశం కూర్చోడానికి. సమీకర్తంగా రావడానికి అట్టే ఏర్పాట్లు చేశాము. రాష్ట్రపతి దగ్గరగా కూర్చున్నాము. అలాగేగా కుంభం చెప్పబడ్డాయి. శ్రీ గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఎచ్చారుకుంటాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (రత్నపల్లి):—నేను రాలేదు. నాకు ఇన్స్టిట్యూషన్ రాలేదు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—నాకు కూడా ఇన్స్టిట్యూషన్ రాలేదు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి:—ఎక్కడకు వచ్చిన వారి విషయమే చెప్పాలి. రాష్ట్రపతి పోతున్నారని ఎవరికి ఇన్స్టిట్యూషన్లు పంపరు. రాష్ట్రపతి పోతున్నాడు, రైలులో కలుసుకోండి అని ఇన్స్టిట్యూషన్లు పంపరు. అది ఆచారం కాదు. స్టేట్ ఫంక్షన్ అంటే ఇన్స్టిట్యూషన్లు పంపుతారు. ఇన్స్టిట్యూషన్లు పంపక పోయినా స్టేషన్ దగ్గరకు వస్తున్నాడు. రైలులో పోయంటే ఎక్కడికీ ఇన్స్టిట్యూషన్లు పంపేదీ. రైలులో పోతున్నాడు. మాచర్ల స్టేషన్ లో వారు దిగాలు. పల్నాడు సభ్యులు శ్రీ బాపయ్యగారు వచ్చారు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—మాచర్లకు వచ్చినా ఆ సబ్-ఇన్స్పెక్టరు మీకు ఇన్స్టిట్యూషన్లు లేదు కనుక రావద్దని అంటే మేము చేయగలిగినది ఏమీ లేదు.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి:—ఎక్కడయినా అంతే—ఇప్పుడు అది తప్పుగా భావించడంలేదు. వాటరింగు స్టేషన్ లో గాని మరొక్కచోటనో రైలు నిలిచివున్నప్పుడు నేను చూడాలి అంటే అంగీకరించడానికి అక్కడ డిటెన్షన్ గుర్తులకు అధికారం ఏమిటి. వారు అలానే చేస్తే ఎంత ఇన్ డిసిప్లినుకు దారితీస్తుందో ఆలోచించ గోరుతాను. ఆ విధంగా మేము ఉత్తరువును జారీచేస్తే ఎంత ప్రమాద కరమో ఆలోచించక పోవడం విచారకరం అని మనవి చేస్తున్నాను. శాసనసభ్యులను ఆగౌరవ వర చాలానే ఉద్దేశం మాకు లేదు. అలాంటి స్టేషన్లు మెంటును నేను అంగీకరించను. నీవు చేసినది తప్పు అని పోలీసు డిటెన్షన్ గుర్తుని అంటే రేపు ప్రార్థన ఎవరువచ్చినా ఎల్. ఏ. చేస్తే అది ఎంత ప్రమాదాని? దారితీస్తుందో ఆలోచించుకోమని చెబుతున్నాను. నేను దానిని గురించి చర్చించ దలచుకోలేదు. అలాంటి ఇన్ డిసిప్లినును మనం ప్రార్థనానిస్తే ఏమవుతుందో గమనించాలి. మనము అతనికి ఒక ఉత్తరువు నిచ్చాము. నీవు అక్కడకు ఎవ్వరినీ రానివ్వవద్దు అని ఆదేశించాము. ఏ డ్యూటీస్ ఇవి అని చెప్పాము. ఆ పరిస్థితులలో రన ఇషం వచ్చినట్లు తానే చర్చ వుచ్చుకోవడానికి ఒక సబ్-ఇన్స్పెక్టరుకు అధికారం ఇచ్చి నట్లయితే ప్రధానాన్ని ఎట్లా నడవగలం? ఉదాత్త

గన్మలలో డిస్మిస్ వుంటుందా ? చూడటానికి వచ్చేవారు శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు కాకపోవచ్చు. ఇంకొకరు కావచ్చు. ప్రమాదానికి దారీ తీసేస్తున్నా “నా డిస్మిస్ ఉపయోగించాను; మీరు శాసనసభలో ఈ విధంగా చెప్పారు. నా ఇష్టం వచ్చినట్లు వదల వచ్చుననే అధికారం నాకు ఇచ్చారు. కాబట్టి నేను వదలిచాను. వాడు పోయి ఏదో దుర్మార్గం చేశాడు (ఇతరులెవరైనా వచ్చినప్పుడు శాసనసభ్యులు కాకపోవచ్చు), నా రిస్క్ మి” అనువచ్చు. ఈ దేశంలో అందరినీ మనం ఆ రకంగా చెప్పలేము. శాసనసభ్యులు పెద్దమనిషులతో కావచ్చు. అయితే కొందరు ఇతరులు ఈ అధికారాన్ని మిస్యూజ్ చేయవచ్చు. కాబట్టి అంత లిబర్టీ, డిస్మిస్ అ పోలీసు ఉద్యోగి ఉపయోగించి పెద్దలు వచ్చినప్పుడు—నెహ్రూగారు కాని, రాజేంద్రబాబుగారు గాని వచ్చినప్పుడు—ఏదో రైల్వే స్టేషనులోగాని, వాటర్స్ స్టేషనులోగాని, లేక మరేదో కారణం వల్ల గాని మధ్యలో స్టేషనులో రైలునిలువ వచ్చు. అక్కడకు ప్రజాసమూహము రావచ్చు. కాని అది కొంచెం లిమిటెడ్ స్కేల్ వుంటుంది. జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు వచ్చినప్పుడు వల్లికి మీటింగు పెడతాము. మంత్రిలు కూడా క్రిందనే కూర్చోవాలి. నేను మంత్రి కాబట్టి నేను పైకి పోతాను అనడానికి వీలు లేదు. నెహ్రూగారు డయాన్ పైన ఒకటో రెండో సీట్లు ఏర్పాటు చేస్తారు. మంత్రిలయినా, శాసనసభ్యులయినా 20 గజాల తరువాతనే ఒక పద్దతి ప్రకారం కూర్చోవాలి. ఆ పద్దతిని అధికమించి నేను మంత్రిని కాబట్టి అక్కడనే డయాన్ మీడికి పోవాలి అని మంత్రికూడా డిస్మిస్ నును బ్రేక్ చేసి నేను డయాన్ మీదకు పోతాను అని మొదలు పెడితే ఏమంటారు ఉద్యోగస్థులు? “నేను మంత్రిని, నేను క్రింద కూర్చోవాతా, నేను dais మీడికి రావాలి, జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారి దగ్గరనే కూర్చోవాలి” అని అందరు పోను మొదలు పెడితే ఎలా అవుతాడు. ఆ అభిప్రాయం ఇలాంటివన్నీ గమనించి మనమే చూసుకోవాలి కాని. మనమే హద్దులకు లోబడి ఉండాలి కాని, ఎవరినో నిందించాడు సంజీవరెడ్డి అంటే విచారాన్ని ప్రకటించడం తప్ప నేను చేయగలిగింది లేదు. నన్ను సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. అర్థం చేసుకోకపోవడం మరీ విచారకరం. అంతకన్న నేను చెప్పగలిగింది ఏమీ లేదు.

Mr. Speaker: I have allowed it in my general discretion. So the hon. Member has made a statement. I do not want to allow any more discussion. He says that he would not hereafter attend any functions, the Governor's function, etc.

Dr. B. Gopala Reddi: He did not say that he would not attend any Governmental function; it is only for tomorrow's Governor's function.

శ్రీ పి. నరసింగరావు:—అధ్యక్షా, మొన్నటిరోజున నాగిరెడ్డిగారు ఒక ప్రవీణ్ట్ మోషన్ తీసుకొని వచ్చారు. ఆ మోషన్ ను మీరు డిస్ అలవ్ చేశారు. దానిని మేము అంగీకరించాము. కాని ఆ మోషన్ ను తిచ్చిన సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడిన దానికి నిరసన తెలిపి డిరక్షనుడుటకు వీలులేదు.

శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి :—ఏ రూల్ క్రింద నిరసన తెలుపుతున్నారో చెబితే కనీసం ఆ రూల్ ప్రకారం తీర్మానాని సంతోషిస్తాము.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—ప్రెసిడెంటుగారు వచ్చినప్పుడు వారికి రూపక చూడాలనే అవేశం. అత్యంత ఎవరికీ కూడా లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—శ్రీ సుందరయ్యగారిలో మేము కూడా విశ్లేషిస్తున్నాము. లేదు. అని చెప్పే వరకే తమకు అవకాశమిస్తుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—వారి ఇష్టప్రకారం వారు చేస్తారు. కానీ పార్టీ చేసినది కరుక వారు చేయాలని ఏమీ లేదు.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—వారు చెప్పినదానితో నాకు సంబంధం లేదు.

శ్రీ కె. విజయ భాస్కరరెడ్డి (ఎమ్మిగనూరు-జనరలు) :—అధ్యక్షా, మీరు ఒక పర్యాయం రూలింగు ఇచ్చారు. దానిని కాదని మరల ఈ విషయమై మాట్లాడ వచ్చునా?

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ విధముగా సమాధానం చెప్పారో దానికి మా నిరసన తెలుపుతున్నాము. ఆ విధముగా సమాధానం చెప్పడంతో “వీరులు, నూరులు, మీరెందుకు పోయారు” అనే విధంగా చెప్పడం సభ్యుల గౌరవానికి భంగం కాబట్టి నిరసనగా మేము కూడా రేపు సాయంకాలం గవర్నరుగారు ఇస్తున్న తేనీటి పిందుతో పాల్గొనడం లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా,.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—లోకసభలో ఒక పద్ధతి వున్నది. ఒక పార్టీ అనేదానికి మొత్తం సభలో ఒక పద్ధతి వున్నది. ఒక పార్టీ అనేదానికి మొత్తం సభలో కోరం వుండటానికి గల సంఖ్య ఉండాలి. మీరు 9 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. మీరో వారో వ్యక్తులుగా మాట్లాడే సత్తా ఉంది. మీరు ఇండిపెండెంట్ గా చెబితే చెప్పవచ్చును గాని, అందరి తరపున.....

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—లోకసభలో కోరం సంఖ్యల వాటిని పార్టీలుగా గుర్తించినా, యానాడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న ఏ పార్టీకీ ఆ సంఖ్య లేదు. వాటిని గ్రూపులుగా యానాడు గుర్తిస్తున్నారు. పార్లమెంటులో 500 మంది సభ్యులు వుంటే, దాని కోరం సంఖ్య 50 వుంటుంది. అంతమంది సభ్యులుగల ప్రతిపక్షంలేదు. అందువల్ల ఆ సంఖ్యలో నిమిత్తం లేకుండా, 15 మంది ఉన్నా, 20 మంది వున్నా వారిని గ్రూపులుగా గుర్తించడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని కూడా వారి తరపున చెప్పనివ్వగోరుతాను. అధ్యక్షులు యీ పద్ధతిని అమోదించారు. ప్రత్యేకమైన సిద్ధాంతాల మీద కాకుండా వ్యక్తులుగా, వ్యక్తుల గ్రూపులుగా ఎన్నికైనవారు ఒక పార్టీగా ఉండడం ఇదీవరకే అంగీకరించబడినదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ ఆమోదిమంది కలిగినటువంటి గ్రూపు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది అయిపోయింది. I am not going to allow further discussion. ఏ రూలు క్రింద లేకుండా discussion allow చేసినప్పుడు, ఎప్పుడు సదరే అప్పుడు అవదానికి నాకు discretion ఉన్నది. సభ్యులు చెప్పినవి మళ్ళీ చెప్పటం

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా,

Demand IX—Heads of State, Ministers and Headquarters Staff	లో	1.8
Demand XXVI—Civil Works	లో	56,57
Demand XXVII—Electricity	లో	67,85,93,95
Demand XXXVII—Capital Outlay on Irrigation . .	లో	72,87

ఈ పెంబర్లుగల కట్ మోషన్స్ మాత్రం మేము మువ్ చేస్తాము. ఈ నాలుగు డిమాండ్స్ మీద మాత్రమే కట్ మోషన్స్ మువ్ చేస్తాము. ఈ కట్ మోషన్స్ వివిధ పాటీల ప్రతినిధుల పేరుమీద ఉన్నాయి. ఈ నాలుగు డిమాండ్లను కలిపి తీసుకొన్నా, తేక మంత్రిగారు చెప్పి నట్లు విడివిడిగా తీసుకొన్నా, నాకు అభ్యంతరం లేదు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—ఒక డిమాండ్ తర్వాత ఒక డిమాండ్ తీసుకొందాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నాకు అభ్యంతరం లేదు. కాని సివిల్ వర్కుస్కు సంబంధించిన డిమాండ్ మాత్రం ఆస్యంగా తీసుకోండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అయితే ఇప్పుడు డిమాండ్ IX మీద ఉన్న కట్ మోషన్స్ తీసుకొందాము.

Sri P. Sundarayya : I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 1,00,000 for Heads of State, Ministers and Headquarters Staff by Rs. 100”.

(To criticise the compulsory collection of Small Savings especially from small income persons).

Mr. Speaker : Motion moved .

Sri G. Ganga Reddy (Mudhole) : I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 1,00,000 for Heads of State, Ministers and Headquarters Staff by Rs. 100”.

(To criticise the action of the Government in carrying out the small savings scheme in a compulsory manner in spite of the awareness of the hardships of the public in these hard days).

Mr. Speaker : Motion moved.

ఆ సందర్భంలో మంత్రిగారి దృషి కి తీసుకురావటం జరిగింది. మన స్టేటులో ఈ స్టాల్ నేషింగ్స్ విషయం, చివరకు, ఒక నిర్బంధ పన్నులాగా తయారైంది అన్నసంగతి వివిధ పార్టీ సభ్యులు చెప్పిన ఉపన్యాసాలవల్ల స్పష్టమైనది. మంత్రిగారు అసలు వాస్తవంగా ఏమి జరుగుతున్నదో అనేటటువంటి విషయం ఆలోచించటంకంటే, ఏదో సమాధానం చెప్పటమే బాధ్యతగా పెట్టుకొని, అక్కడ జరిగినవన్నీ సమర్థిస్తూ చెప్పటం చాలా విచారకరము. అసలు ఎవరో అక్కడ జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమాలను తూట్లు పాడిచేటటువంటి వాళ్ళుగా ఉన్నట్లు (నేను అర్థం చేసుకొన్నంతవరకు) మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పటం చాలా విచారకరమైన విషయము. బాధ్యతగల సభ్యులు, అన్ని పార్టీలవారూ ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృషి కి తీసుకు వచ్చినప్పటికీ, స్టాల్ నేషింగ్స్ నిర్బంధంగా వసూలు చేయటాని విల్లేదని స్పష్టంగా మంత్రిగారు ప్రకటన చేయనందుకు నేను నా విచారాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను. “స్టాల్ నేషింగ్స్ ప్రజలు ప్రాశ్నహించాలి. ప్రభుత్వానికి సహాయం చేయండి. ఆరకంగా ఆ ఉద్యమాన్ని ప్రాశ్నహించండి. ప్రాశ్నహించకపోతే కనీసం దానిని భగ్గుం చేయటానికైనా ప్రయత్నించకండి” అని మంత్రిగారు ఒక విజ్ఞప్తి చేశారు. నేను హుజూర్ నగర్ నియోజక వర్గంనుంచి ఎన్నుకోబడిన సభ్యుడను. అక్కడ వాస్తవంగా ఏమి జరిగిందో తమద్వారా మంత్రిగారి దృషి కి తీసుకువస్తున్నాను. నల్ల గొండ జిల్లాకు కేటాయించిన స్టాల్ నేషింగ్స్ కోటాలో హుజూర్ నగర్ తాలూకాకు 1 లక్ష 25 వేల రూపాయల కోటా నిర్ణయించి పంపారు. ఆ కోటాను పూర్తి చేయటంకోసం అక్కడి తహసీల్దారు మా అందరితో కూడా సంప్రదించారు. అక్కడవున్న అన్ని రాజకీయ పార్టీలవారీ తోను సంప్రదించారు. వారీలో నేను కూడా ఒకడను. మా తాలూకా కోటా 125 వేలు ఏ వద్దతిలో నేకరించాలి అన్న విషయంలో నేను కొన్ని కాంట్ సూచనలు చేశాను. “ఆ డబ్బును ఎలా పోగుచేయాలి, అక్కడ ఉన్న వాతావరణము ఏమిటి, అక్కడవున్న కైతాంగం యొక్క పరిస్థితి ఏమిటి, వంటల పరిస్థితి ఏమిటి” —మొదలైన వాటికి సంబంధించి కొన్ని సూచనలు వారీముందు పెట్టాను. అందుకు వారు నామీద ఒక ప్రత్యేక బాధ్యత పెట్టారు. “నీవు ఇక్కడి నియోజకవర్గ సభ్యుడివి, నీవు పుట్టిన, నీ స్వంత డొరికి నన్ను తీసుకువెళ్ళి, ఏమీ నిర్బంధంలేకుండా, బచ్చి కంగో ఇందులో ఎంత చేయవస్తావో చేయించు. అందుకు ఏ వద్దతులు అనుసరించాలో వాకు కోర్కె సూచనలు జరుగుతున్నాయి” అని ఆ తహసీల్దారుగారు

దానికి ఆధారాలు లేవు. తీసుకున్న సామ్యుకు అయినా ఈ నాటివరకు certificates పంపలేదు. దీనికి ఉదాహరణలు కావాలంటే, ఇలాంటివి సుమారు 15 గ్రామాలు ఉన్నవి. పేర్లు ఇవ్వగలను. ఈ వద్దతి తప్పు అని చెబుతూ, ఇదీ సరైన వద్దతిలో జరగటానికి సేను అయిదారు సూచనలు చేశాను. ఆ సూచనలు మంత్రిగారికి, జిల్లా కలెక్టరుగారికి పంపించాను. తహశీల్దారుగారితో సేనుస్వయముగా ఈ సూచనలను గురించి చర్చించానుకాని సేను చేసిన సూచనలు యింతవరకు ఎవరు కూడ పాటించడము లేదు.

డాక్టరు బి గోపాలరెడ్డి :—ఆ సూచనలు ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ డి నరసయ్య :—సేను చేసిన సూచనలు యింతవరకు అంగీకరించినట్లు, లమలు జరుపు తున్నట్లు కనబడదు. వాటికి ప్రాముఖ్యత యివ్వలేదు. సేను చేసిన సూచనలు మంచివో, చెడ్డవో ఏసంగతి కూడ చెప్పుకుండ ఉద్యమమును తూట్లు పాడుస్తున్నారని అన్యాయముగ remark చేయటము న్యాయముకాదు. ఈ రిమార్కు అక్కడ తహశీలుదారుగారు నాలో మాట్లాడుతూ అన్నారు. అసలు ఇవ్వడు వసూలు చేసే పదతి సరైనదీ కాదు. తప్పు విధానమని అంటున్నారు. తహశీలు దారుకు ఒక కోటానిర్ణయించి, “యీ కోటాకువచ్చే సామ్యును నీవే వసూలు చేయాలి” అని నిర్ణయము చేస్తే, ఆయనకు ఉన్న అధికార హోదాలో అక్కడికి పోయి ఆ రకంగా ఈ నిర్బంధ విధానము గ్రామాధికార్లు ద్వారా అవలంబిస్తే దాని మీదట ఆ గ్రామాధికార్లు, భూస్వాములు, యింకా పోచు డబ్బు యివ్వవలసిన వారు తప్పుకుని పాతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇలాంటిదే నాకు ఒక రిపోర్టు కూడ వచ్చింది. ఈ సందర్భములో ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. ఇదే వరంగల్ జిల్లాలో మొట్టమొదటి ప్రారంభమైనది. తరువాత ఖమ్మం, నల్లగొండ జిల్లాలు అక్కడ సేను స్వయముగ చూచి వచ్చాను గనుక చెప్పగలుగు తున్నాను. **Abkari contract** లో పాటలు వచ్చినవి. ఆ contract అందరు పాడుతున్నారు. ఆ పాటలో పదోవ వంతు **small savings** క్రింద వారివద్ద వసూలు చేశారు. ఇదీ ముందుగా వరంగల్ జిల్లా కలెక్టరుగారు ఖమ్మం జిల్లా కలెక్టరుగారు యీ విధంగా ప్రారంభించి వసూలు చేశారని చెప్పి నల్లగొండ జిల్లాలో ప్రచారము చేసి నల్లగొండ జిల్లా కలెక్టరుగారు వసూలు చేశారు. పోనీయండి, కంట్రాక్టు వద్ద వసూలు చేస్తే మాకేమి అభ్యంతరము వుండేదీ కాదు. ఆ కంట్రాక్టును పేరు ఏమిటో? ఎవరు కంట్రాక్టుకు పాడుకున్నారో చెప్పండి. ఈ పేర్లు తీసుకు వెళ్లి ఎవరైతే చెల్లు గీత గీసుకునే పేద కార్మికులు ఉన్నారో, ఎవరైతే కంట్రాక్టుగా పొందు బిరుదున్నారో, అలాంటివారిమీద ఫర్మానా చేసుకునే దానికి, దానికి సంబంధించిన ఒక్క కౌన్సిలు అయినా లేకుండా చేశారు. నిజాన్తి రెజుకుడోదానికి ఎన్నిసార్లు ఆఫీసుకు వెళ్లి అడిగినావో అన్ని రకముల శున్నలు యీ చేరుపొందనే పడుతున్నవి. ఇదీ చివరకు చూస్తే పేదవాళ్ళమీద పడుతున్నవి అప్పు కుసు వన్ను పోయి ఎవరిమీద పడుతున్నదో, ఆ రకముగ యీ **Small Savings Scheme** క్రింద మూలు చేసే సామ్యు పడుతున్నది. పక్కడికక్కడే చెప్పి చూడగలగ్నవి చేశామని కలెక్టరుగారు అనుకుంటున్నారు. ఆ **Collection** పో

వరంగల్లు జిల్లాలో చెన్నారామపేట అనే వూరుంది. అక్కడ Large Scale Bank ను స్థాపించుకున్నారు. పేదరైతాంగానికి అవ్వలభారం తగ్గించడానికి అక్కడ స్థానిక ప్రజలు, ప్రజా సేవకులు కలిసి కృషిచేసి యీ Bank ను స్థాపించుకున్నారు. ఆ సందర్భంలో అప్పులు మంజూరు చేయడానికి ఆ Bank ప్రతినిధులు తహసీల్దారు దగ్గరకు వెళ్ళితే అది మంజూరు చేయడానికి, “మూడుపేల రూపాయలు Small Savings Scheme క్రింద మీరు యిస్తారా, లేదా?” అని అడిగి పెడుతున్నారు. ఇది వ్యాయంకాదని యెంత చెప్పినా వినేటట్లు తేరు. చివరకు గత్యంతరం లేక వరంగల్లు కలెక్టరు దగ్గర మొరపెట్టుకుని అక్కడ నుంచి అనుమతి తెచ్చుకున్నారు. దానిమీద తహసీల్దారుకు ఇంకా కోపంవచ్చింది. “నాకంటే పైవారి దగ్గరకు వెళ్ళి నామీద యారకంగా తెచ్చావు. అందుచేత నీ పని యింకా ముంచుతాను” అంటున్నాడు. ఈ రకంగా ఏ ఆఫీసులో పని వుండి పెళ్ళినప్పటికీ ప్రతి సందర్భంలో యీ రకంగా వస్తులు వసూలు చేసే పద్ధతి దురదృష్టి కరమైనది. Small Savings Scheme యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని భంగపరుస్తున్నది. Small Savings అంటే నా అభిప్రాయం యేమిటో కలెక్టరు గారికి ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాశాను. సేను వ్రాసినది యేమిటంటే—“ఇది ఐచ్చికంగా యివ్వడానికి ప్రచారం జరగాలి. ప్రచారంవల్ల చక్కని అనుకూలవాతావరణం సృష్టించబడాలి, అని. అలాంటి వాతావరణం సృష్టించబడినప్పుడు పొదుపు చేసుకున్న వ్యక్తి సేరుగా పోస్టాఫీసులకు పోయి జమకట్టుకుని తన స్థాంపు తాను తెచ్చుకునే బాధ్యత వుండాలిరవ్వ యీ Small Savings అధికారుల చేతులలో పెట్టి దుర్వినియోగం చేయవద్దని నా మొట్టమొదటి మనవి. రెండోది ఈ quota పద్ధతి ఎవరైతే తాలూకాలో బాధ్యత తీసుకున్నారో వారు దానికోసం ఒక ఉద్యమం (Campaign) గా తీసుకుని పోరాడాలి. అందరికీ చెప్పాలి. ప్రజలే ఎక్కడివారక్కడ పోస్టాఫీసులలో సేరుగా కట్టుకునే ఏర్పాట్లు చేయాలి. కానీ తహసీల్దారు నిర్ణయించినట్టి కోటా ప్రకారం పతేలో, పట్టాదీయో, భూస్వామియో వసూలుచేసి అనామకుగా తెల్లకాగితంమీద రెండు ముక్కలు వ్రాసేటటువంటి పద్ధతి మాత్రం చాలా దురదృష్టకరమైనది. దీని మూలంగా అనేక ప్రభుత్వాల అప్రతిష్టపాలై నాయి. వారిచ్చే డబ్బుకు గ్యారంటీ “లేదు, లేదు, లేదు” అని ప్రజలు అనేకార్లు చెప్పుకుంటున్నారు. ఇటీవలకుకూడా sale society లు అనే పేరుపెట్టి యంత్రం పేరుపెట్టి గ్రామాధికారులు మూడు పేజీల నివేదికలు తీసి అక్కరి పేరే వ్రాసుకున్నందువల్ల యివ్వాళ్ళు రిజిస్టరులో అనివారీ ఒక్కో పేరును నమోదు చేశారు. చివరకు చివరకు పేర్లు యిచ్చేయటంతో వాళ్ళంతా గంగలో కలిసిపోయారు. అందువల్ల ప్రజల అనుభవం మారుతున్నది. ఈ బాధ్యత మరొక సామాన్య వేయకాదా? ప్రజల దృష్టి నడిచిపోయినా ప్రజలను యీ వేయకాన్ని వేయకానిదిగా భావించినా ప్రజలను 20 రూపాయలకు పోతే తాము అని చెప్పక యివ్వవద్దం వాళ్ళు అంటున్నారు. అందువల్ల Small Savings పేజీలు తయారవుతున్నాయి.

ఉద్యమంగురించి ప్రభుత్వంతో సహకరిస్తూ, అధికారులవల్ల ప్రజలకు కలిగే కష్టాలను వ్యక్తం చేశారు. ఈ పాదుపు ఉద్యమంలో తాము అక్కడక్కడ అనుభవించే కష్టాలను సేరుగా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చి, వాటిని పరిష్కారంచేసే అవకాశాలున్నాయి. ఆ విధంగా కాకుండా ప్రభుత్వమే యీ కష్టాలను కల్పిస్తున్నదే అనే 'అవప్రభంశ' ప్రభుత్వంపైన మంత్రివర్గంపైన పెట్టి ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించేటటువంటి పద్ధతి మంచిదికాదనుకుంటాను. పాదుపు ఉద్యమం చాలా మంచిదని వారు అంగీకరిస్తున్నారు. ఈ పాదుపు ఉద్యమాన్ని గురించి గౌరవ నీయులైన శాసనసభ్యులు, మహిళాసంఘాల ద్వారాగాని యితర ప్రజా సంఘేషు సంఘాల ద్వారాగాని ప్రచారంచేసి లోబ్బిడికోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి లభింపజేసినట్లయితే ప్రభుత్వం తాను తలపెట్టిన అభివృద్ధి ప్రణాళికలు జయప్రదంగా అమలు జరిపించి—ప్రజానీకానికి యివ్వ వలసిన సదుపాయములను సకాలంలో అందజేయగలదు. ఈ పాదుపు ఉద్యమానికి నలుమూలల నుంచి అన్ని వర్గాలద్వారా సహకారం లభిస్తుందనీ, తద్వారా మనం అనుకున్నటువంటి 9 కోట్ల రూపాయలు సకాలంలో అందుతుందని ఆశిస్తూ ప్రజానీకం దీనికి లోబ్బడాని తమ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. తరువాత అన్ని డిమాండ్ల పైన కోత తీర్మానాలను ప్రతిపక్షం వారు యితరులు కొంతమంది యిచ్చారు. వాటన్నిటిపైనా వివరంగా చెప్పడానికి కాలం చాలదు. కనుక రెండుమూడు సలహాలు మాత్రం సూచన ప్రియంగా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకుని వచ్చి విరమించదలచుకున్నాను. రాయలసీమలో ట్రామం అప్పుడప్పుడు వస్తున్నది. వచ్చినప్పుడల్లా రోడ్లు మరమ్మత్తు చేస్తున్నారు. 20, 30 సంవత్సరాలనుంచి రోడ్లపైన పేసిన కంకర, గరుసు అట్లనే నిలిచిపోయాయి. రెండు మూడు సంవత్సరాలలోనే ఆ వసులను సంపూర్ణంగా పూర్తి చేయలేమని నాకు తెలుసును. కాని ఆ రోడ్లు మరమ్మత్తుకు ఒక పథకంవేసి, కనీసం అయిదు సంవత్సరాలలోనో 10 సంవత్సరాలలోనో కొన్ని రోడ్లపైనా తీసుకుని వాటిని మరమ్మత్తు చేయించి, రవాణా సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో కోటి రూపాయలు తగ్గించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి సలహా వచ్చిందని మనకు తెలుసును. అయితే పల్లెటూర్లలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి సంబంధించిన వసులకు మాత్రం తగ్గించకుండా వేరే వసులకు తగ్గించి, పల్లెటూరి ప్రియంగా బావుల క్రింద నేడ్యం కొరకు తైలాంగానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాచేసి పెంటనే అధిక ఉత్పత్తికి లోబ్బడాని సేసు ప్రభుత్వమునకు మనవిచేస్తున్నాను. ఇంక, పశువుల ఆసుపత్రులకు కేటాయించిన కొన్ని పద్దులున్నాయి. పశువులను ఆసుపత్రుల విషయమై ప్రభుత్వం, పశువుల అభివృద్ధికి వారి రోగ నివారణకీ పథకాలువేసి, వీర్వాల్లు చేస్తున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసిన అవసరం వున్నది. ఆ పథకంక్రింద యంతా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుని పశువుల యెల్లా రోగ నివారణకు కావలసిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ జీ. గంగారెడ్డి :—అన్ని విషయాలను గురించి మాట్లాడడానికి వారికే అనుమతి వున్నదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అందరూ కూడా వారికేచ్చిన పది నిమిషాలలో మాట్లాడవచ్చు.

I must allow every hon. Member full freedom of speech. ఏదైనా మాట్లాడండి కాని relevant గా వుండాలి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—ఇందాక కౌంగ్రెసు పార్టీ కార్యదర్శిగారు ఏ రూలు క్రింద statement చేశారన్నారు. ఇప్పుడు కొన్ని రూల్సు క్రింద చర్చ జరుపుతున్నాము. ఇందాక రూల్సు ఎంతో ఖచ్చితంగా అమలు జరపాలన్న కౌంగ్రెసు పార్టీ కార్యదర్శి యిప్పుడు ఏ రూల్సు ప్రకారం వారి సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారో కాస్త అలోచిస్తారు? అని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మీకు సర్వ అధికారాలున్నాయని మాకు కొలుసును.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు:—మీరు ఏదీ చెప్పినా సేము అంగీకరిస్తాము.

శ్రీ ఎస్. నారాయణప్ప:—అధ్యక్షా, తమరు ఇచ్చినటువంటి సలహాలను అనుసరించే ఏవో కొన్ని సలహాలు ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచి ఆ తలంపుతోనే ఈ ప్రసంగం చేయవలసిన అవసరం వచ్చింది. అందువల్ల ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తమ ద్వారా తీసుకురావడమైనది. తరువాత industries విషయంలో కొన్ని కోత తీర్మానాలు పంపించారు. మన రాష్ట్రములో పరిశ్రమలు చాలా తక్కువ అని అందరికీ తెలుసును. దానికి కావలసిన allotments అన్నిటినీ బలపరుస్తున్నాను. ఇంకా ఎక్కువ allotments కావాలి. చేతి పరిశ్రమలకు allotments ఇంకా ఎక్కువ చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటే ఎక్కువగా నిరుద్యోగ సమస్య నివారణ అవుతుందని నా విశ్వాసం. ఆ ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రాజమల్లు (సిరిపూరు-జనరల్):—అధ్యక్షా, చిన్న మొత్తపు పాదుపు డెడ్యుమము ద్వారా 9,25,00,000 రూపాయలు వసూలుచేసి, బడ్జెటులోటు తీర్చాలని మన ప్రభుత్వము తలపెట్టింది. ఈ పాదుపు డెడ్యుమాన్ని విజయవంతముగా సాగించుములో తమకు సహకరించ వలసినదిగా కార్మికులను, కార్మిక నాయకులను ఆర్థిక మంత్రిగారు కోరినారు. ఇప్పటికి ప్రజలపై అనేక విధములైన భారములు ఉన్నప్పటికీ, ఈ పాదుపు డెడ్యుమను ద్వారా డబ్బును వసూలుచేయటం జరుగుతున్నది. అయినా మనముందు ఒక కార్యక్రమము ఉన్నది కాబట్టి ఈ విధముగా డబ్బును వసూలు చేయక తప్పదు. ఈ పాదుపు డెడ్యుమాన్ని నిరుత్సాహ పర్చటం కూడా మంచిదికాదు. వివిధ డిపార్టుమెంటులకు డెవలప్మెంటు పనులు చేయటానికి కేటాయించిన డబ్బు సరిగా ఎకానమీ చేసి ఖర్చు పెట్టేటట్లుచూస్తే ప్రజలమీద ఈ భారంవేసే అవకాశం ఉండదు. ప్రజలనుకొ కార్మికులను సహాయము చేయమని కోరినదియు, గవర్నమెంటు అధికారులను, కలెక్టరులను, సెక్రటరీలను, కేటాయించిన డబ్బు ఇంకా ఎవరైతే వాడుతున్నారో, వారందరిని సహాయము చేయమని అడిగితే మంచిది. కేటాయించిన డబ్బు వారు వృధాగా ఖర్చు పెడుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. వివిధ మంత్రులకు డబ్బు కేటాయించిన తరువాత ఆయా డిపార్టుమెంటులలో ఏవిధముగా ఖర్చు అవుతున్నదో check చేయాలని ఆర్థిక మంత్రిగారికి చెబుతున్నాను. ఇదో ఆర్థిక మంత్రిగారికి కళ్ళనెప్పుడూ సహజం. వారిమీద check చేయటం ఆ మంత్రులకు ఇష్టం లేకపోవచ్చు. ఇటువంటి పరిస్థితి కేంద్రములో డిజిటల్ ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కలిగింది. అక్కడ కొన్ని అవకాశాలు జరిగినాయి. కాని చర్చన పద్ధతిలో మంత్రులు ఈ సామును ఖర్చు చేస్తున్నారో లేదో, check చేయటం మంచిదిగా భావిస్తున్నారో.

ఖర్చుకు డబ్బు వృధాగా ఖర్చుచేస్తున్నారు. ఇటువంటి ప్రారంభోత్సవ కార్యక్రమములకే తమ కాలమును వినియోగించక ఏ ఆఫీసులో వని ఏవిధంగా జరుగుతున్నదో, ప్రజలు ఏ ఏకవ్యములు పడుతున్నారో తెలుసుకొనటానికి వినియోగిస్తే మంచిది. ఈ ప్రారంభోత్సవ కార్యక్రమమును కూడా మంత్రిలు పంచుకొన్నారు. పైమరి స్కూలునుండి మిడిల్ స్కూలువరకు మంత్రిలు, మిడిల్ స్కూలునుండి హైస్కూలువరకు ముఖ్యమంత్రి, ఆ పైవాటికి గవర్నరుగారో లేక కేంద్ర మంత్రియో వాటి ప్రారంభోత్సవాలకు రావటం జరుగుతోంది. ఇదేనా మనం చేయబోయే డెవలప్ మెంట్ వర్క్? అని సేను మంత్రిలను అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి అవకాశాలు ఎప్పుడు వస్తాయా? ఎప్పుడు దేనిని inaugurate చేద్దామా అని మంత్రిలు చూస్తువుంటారు. ఇతర దేశాలలో ముఖ్యంగా యూరపులో ఇటువంటి opening ceremonies లో మంత్రిలు పాల్గొనరు. ఆ గ్రామములోవున్న పెద్దలో, లేక head masters ఆ ఉత్సవము చేస్తారు. కాని ఇక్కడ పాయిథానాలను కూడా మంత్రిలే open చేయాలి ఇదే మంత్రిలకు గౌరవముకాదు. ప్రతివారికి ఉద్యోగాలు వచ్చేటట్లు ప్రతివారికి భూమి వచ్చేటట్లు చూడాలి. Opposition members చెప్పేది అంతా అబద్ధమనివారు అంటారు. వారు అలాచెప్పినా మాకు బాధలేదు. మేము చెప్పిందే నిజమో, అబద్ధమో వారు తెలుసుకోవచ్చు. ముస్తాబై మోటారులో పోయే తెలుసుకోవసరములేదు. మీర్ ఇస్మాయిల్ ఖాన్ మంత్రిగావున్న రోజుల్లో ఎక్కడైనా అవకతవకలుంటే మారు వేషములతో వెళ్ళి కనుక్కోనేవాడు. అదే సిగ్గు కరమైన విషయముకాదు.

కార్మికుల గురించి ఎవరు మాట్లాడలేదు. కార్మికులకు సంబంధించిన వాడిని అవటంచేత సేను వారిగురించి కొద్దిగా మాట్లాడలేదు. కార్మికులలోయున్న unity ని చెడగొట్టటానికి వారిలో dividing rule policy తీసుకవచ్చి తమ పార్టీ పాలిటిక్స్ కింద ఉపయోగించు కొంటున్నారు. కార్మికులను divide చేయటానికి పూనుకొనేవారు ఇప్పుడు కాకుండా ఇకముందైనా పశ్చాత్తాప పడకతప్పదు. దేశంలో ఏమూల ఏదీ జరుగుతున్నదో అంతా ఆలోచిస్తున్నారు. మంత్రి వర్గములో గ్రూపులున్నాయి. ఒక గ్రూపువారు చెప్పిందే రెండవ గ్రూపు పార్టీకి నచ్చదు. మేము అవకతవకలు చేస్తున్నామని చెబుతూ వారు చేస్తున్నారు. ఇటువంటి behaviour రజాకార్ల రాజ్యములోను, సైజాం రాజ్యములో కూడాలేదు. అప్పుడు వారు మాట్లాడేటప్పుడు వసులు చేసేటప్పుడు మంచిగా behave చేసేవారు. కాని ఇప్పుడు వీరు 'శేరుకు సవాసేరు' అయిపోయారు. మొన్న ఒక మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ జాగ్రత్త చూచుకోమన్నారు. ఇదే మంచి behaviour యేనా అని అడుగుతున్నాను. చెప్పటము చేతకాకపోతే, చెప్పే శక్తి లేకపోతే వేరే విధముగా సమాధానం ఇవ్వాలి. చివరిసారిగా ఆర్థిక మంత్రిగారికి ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఏ ఏ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించిన సొమ్ము ఏ ఏ విధంగా ఖర్చు అవుతున్నదీ check చేయాలి. అదే ఇతర మంత్రిలను కష్టపెట్టినప్పటికీ ఆర్థిక మంత్రి ఎలాగైనా check చేయాలని చెబుతూ ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు (నూజివీడు):—అధ్యక్షా, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనం తీసుకొన్న కార్యక్రమాలలో ముఖ్యమైనది వాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు. ఇందులోని ఎడమపైపు కాలువ మొరక ప్రాంతాలకు వీరు సవ్యయి చేస్తుంది. ఈ ఎడమ కాలువ మొదటి

దశలో 11 వేల క్యూసెక్కుల ప్రమాణంతో 140 మైల్స్ వరకు ప్రవహిస్తోంది. ఈ కాలవను తమిళనాడు ప్రభుత్వం పాడిగించాలని నాగార్జునసాగర్ ఎడమకాల్వ రైతుల తరఫున ప్రభుత్వానికి ఒక విజ్ఞప్తి చేశాము. అందుకు మన ప్రభుత్వంవారు ఒప్పుకొని, వానిని వశిష్ట గోదావరి జిల్లాలోని చింతలపూడివరకూ పాడిగించడానికి ఏర్పాటు చేశారు. అందుకు మేము ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞులమై ఉన్నాము ఇట్లా పాడుగు చేసినప్పుడు 11 వేల క్యూసెక్కులనాంచి 15 వేల క్యూసెక్కులవరకూ ప్రవాహాన్ని భరిస్తూ చేయడానికి కావలసిన సారంగాలను కూడా ఏర్పాటు చేశారు. మొదట దశలో 108 మైల్స్ వరకూ శ్రవ్వాలని ప్రభుత్వంవారు publish చేశారు. రెండవ దశలో 140 మైల్స్ వరకూ శ్రవ్వాలని ఏర్పాటు చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని రెండవ దశలోనే 160 మైల్స్ వరకూ పాడిగించాలని కోరుతున్నాము. అట్లా చేయక పోతే కృష్ణా జిల్లాలోని తిరువూరు, నూజివీడు తాలూకాలకుగాని, వశిష్ట గోదావరి జిల్లాలోని చింతలపూడి తాలూకాకుగాని నీరు లభించడానికి అవకాశం లేదు. అని చాలా పెనుక బడిన ప్రదేశాలు. వర్షాలు లేక 2, 3 సం॥ లు వరుసగా కూడా పెంటలు పాడైపోతున్నాయి. ప్రజలు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. రెండవ దశలో అయినా చింతలపూడివరకూ నీరు ప్రవహించే ఏర్పాటు చేయాలి. అట్లా చేస్తే అక్కడ వుండే రైతులు betterment taxes యిప్పుకోడానికి సిద్ధంగా వున్నారు. ఈ విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారితోనూ, పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగారితోనూ చెప్పాము. వారు దానికి అనుకూలముగానే ఏర్పాటు చేస్తామంటున్నారు. రెండవ దశలో దీనిని 160 మైల్స్ వరకు పాడిగించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

తమిళనాడు ప్రభుత్వం ఉన్నది. ఈ తమిళనాడు వశిష్ట గోదావరి జిల్లాలోని చింతలపూడి దగ్గరనుంచి కొల్లేరులోనికి పోతున్నది. ఈ తమిళనాడు క్రింద దాదాపు 12 కాలవలు కట్టి నీరు తీసుకొంటున్నది. ఈ 12 కాలవల 10 వేల ఎకరాలు సాగవుతున్నవి. దీనిమీద dam నిర్మించినట్లయితే ఇంకా 16, 17 వేల ఎకరాలవరకూ సాగడానికి అవకాశం ఉంది. అంతే కాకుండా బుడమేరు వరదను తగ్గించడానికి సావకాశం ఉంటుంది. ఈ మధ్య యింజనీరులు మంత్రులు అక్కడకు వచ్చి చూశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు flood protection క్రింద యిచ్చే డబ్బులో దీనికొరకు దాదాపు కోటి రూపాయలు యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. దీనిని మనం పెంటనే అమలుచేసినట్లయితే కొల్లేరులో వచ్చే వరదలు తగ్గడమే కాకుండా కొత్తగా 16 వేల ఎకరాలు భూమిని వ్యవసాయంలోనికి తీసుకురావచ్చు. మునిగే భూమిని రైతులు యివ్వడానికి సిద్ధంగావున్నారు. దానివల్ల దాదాపు 5 వేల ఎకరాల భూమి మిగులుతుంది. దానిని యివ్వడానికి రైతులు తీర్మానం చేసుకున్నారు. కాబట్టి మనం దీనిని పెంటనే అమలు చేసినట్లయితే, వరదలనుండి రక్షింపబడటానికి, కొత్తగా కొంత భూమిని వ్యవసాయానికి తెచ్చి అహార సమృద్ధికి కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకోడానికి వీలవుతుంది.

నాగార్జునసాగర్ ఎడమకాల్వ తమిళనాడు ప్రభుత్వం కూడా మొరక ప్రాంతాలకు ఉపయోగ పడేవి. తెలంగాణాలో తమిళనాడుమీద తుమ్మూరు ప్రభుత్వం కట్టినారు. అక్కడనుంచి తెలంగాణాలో కాలవలున్నాయి. కుడిపైపు తిరువూరు తాలూకా ఎడమపైపు చింతలపూడి తాలూకా, ఈ కాలవను అభివృద్ధి చేసినట్లయితే 5, 6 వేల ఎకరాలు సాగవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నది. మంత్రులు అదే కూడాచూశారు. అభివృద్ధి చేస్తామని చెప్పారు. అట్లా చేస్తే తెలంగాణాలో చిరువుల యిబ్బందులు కూడా పోతాయని యింజనీరులు చెప్పారు. కాబట్టి ఈ మూడు నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులను పెంటనే అమలు చేయవలసినదని కోరుతున్నాను. అవిధంగా చేస్తే పెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి చెందుతాయి.

ఒక సందర్భములో “ప్రజలకు తిండిలేక పోయినా కనీసం పశువులకైనా మేత కల్పించేందుకు రైతులను లంక భూములనుంచి తొలగించామ” ని శ్రీ కథా వెంకటరావుగారు చెప్పారు. కాని పశువుల తిండిమాట దేముడెరుగు కాని పశువులకు అనేక రకాల జబ్బులు వస్తున్నాయి. పశుపైద్యశాల మాత్రం వాటికి మందులు ఇచ్చే స్థితిలో లేదు. తిరువూరు తాలూకాలోని పశువులకు గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి సరా అనే వ్యాధి వస్తున్నది. మెట్ట ప్రాంతాలలోని ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా వస్తున్నదని District Veterinary Officer గారు కూడా అంగీకరించారు. ప్రభుత్వంవారు మందు సప్లయ చేయడం లేదు.

రైతులు పెళ్ళి డాక్టరుకు తెలియజేస్తే వారు వస్తారు. ఈలోగా కొన్ని పశువులు చచ్చి పోతున్నాయి. వారు వచ్చి “నాదగ్గర మందు లేదు, మీరు ప్రయివేటు మార్కెటులో కాని తెచ్చుకోండి, నేను treat చేస్తాను” అని సమాధానం చెబుతారు. కాని ప్రభుత్వం దగ్గర మందు వున్నదో, లేదో, సప్లయ చేస్తుందో లేదో ఏ సంగతి తెలియదు. ప్రభుత్వ విధానాలు ప్రతి విషయంలోనూ ఈ విధంగానే వుంటున్నవి.

ఉయ్యూరు పుగర్ ఫ్యాక్టరీకి 12 లక్షల రూపాయల విలువచేసే సరకును అక్కడి రైతుల యిచ్చారు. పంచదార మిల్లువారు ఆ 12 లక్షల రూపాయలు రైతులకు ఇంతవరకూ యివ్వలేదు. ఈ విషయాన్ని గత నాలుగు నెలలనుంచి అనేక పర్యాయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చాము. ఈ విషయంలో చర్య తీసుకునేందుకు ప్రభుత్వానికి ఆధికారం లేదంటున్నారు. కొన్ని అధికారాలు తీసుకొంటున్నారు, కాని పంచదార మిల్లువారు రైతులకు యివ్వవలసిన 12 లక్షల రూపాయలు యివ్వాలంటే ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు. ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు వింటారేమో అనుకుంటే వారు వినడం లేదు. ఇదేవరకు వారికి కొన్ని లక్షల రూపాయలు బోనస్ యివ్వవలసి వచ్చినప్పుడు కూడా నిరాకరించారు. ఈనాడుకూడా రైతులకు యివ్వవలసిన 12 లక్షల రూపాయలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకోవడం లేదు. ఇట్లు చేయడం చాలా విచిత్రంగా వున్నది. ఇతాంటి పరిస్థితులలో రైతులను Small Savings Scheme పాల్గొనమంటే ఎట్లా సాధ్యం? ఎక్కడనుంచి తెస్తారు? వారు చాలా నిరుత్సాహ పడు తున్నారు. ఇవి సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలలు, ఇప్పుడు ఎవరిదగ్గరా డబ్బు లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో Small Savings Scheme అనేది నిర్బంధంగా అమలు చేస్తే అది సరైన పద్ధతి కాదు. ఈ పాలసీని ప్రచారానికి పెట్టిడబ్బున్నవారి దగ్గరనుంచి వసూలు చేయవలసినదని మనవిచేస్తున్నాను.

బెజవాడ, గుంటూరు మ్యూనిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరుపుతున్నామన్నారు. గత 5, 6 రోజులుగా విజయవాడ మ్యూనిసిపాలిటీలోని వార్డులను విభజించే విషయంలో ఏవోమార్పులు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఎప్పుడో 5 మాసాల క్రితం బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీలో ఒక వ్యక్తి వార్డుల విభజన విషయంలో ఒక పిటిషను పెట్టుకున్నాడని ఇప్పుడు ఆ స్పెషలాఫీసరు గారిని ఇక్కడకు పిలిపించి ఇంకా నలుగురయిదుగురు డిప్యూటీలను కూడ తీసుకొచ్చి ఇక్కడే ఆఫీసుపెట్టి వార్డులను విభజనచేయించే కార్యకలాపములన్నీ ఇక్కడనే తయారు చేయించడం అసంరమేమి వచ్చిందీ? ఇదే నిబంధనలకు వ్యతిరేకంకాదా? ప్రజాభిప్రాయానికి విరుద్ధంగా

ಈ ವಿಧంగా 'ಚೆಯಡಂ' ಬಾ'ಗುಂಡಲೆದನಿ ಸವಿನಯಂಗಾ ಮನವಿ 'ಚೆಸ್ತು'ನ್ನಾನು. ಕಮಿಷನರು, ಆರ್. ಡಿ. ಹಾ'ನು and I.L.B. ನಿ ಇಲುನಂಟಿ ವಿಷಯಾಲಲ್ ಸಂಪ್ರದಿಂಚಿ 'ಚೆಯವಲಸುಂಟುಂಡಿ. ಪ್ರಜಾಭಿಪ್ರಾಯಾನ್ನಿ ಮನ್ನಿಂಚವಲಸುಂಟುಂಡಿ. ಅಂತೆನೆಗಾನಿ ಸ್ಪೆಷಲಾಫಿಸರು ಎವರ್ ಕಾಂದರು ವ್ಯಕ್ತುಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಲನುಬಟ್ಟಿ ಈ ವಿಧಂಗಾ 'ಚೆಯರಾದನಿ ಮನವಿ 'ಚೆಸ್ತು'ನ್ನಾನು. ಸ್ಪೆಷಲಾಫಿಸರು ಪ್ರಭುತ್ವ ಡೆಡ್‌ಲೈಗಿಗಾ ವ್ಯವಹಿಂಚವಲನೆಗಾನಿ ಎವರ್ ಒಕರಿ ಪ್ರಾ'ತ್ಯಾಪಾಂತ್ ಪನಿ'ಚೆಯಡಂ ಮುಂಚಿದಿಕಾದು. ಆಯನ ಆಫಿಸು ಔಜವಾಡಲ್ ಡೆಂಡಗಾ ಈ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಮುಂತಾ ಅಕ್ರಡನೆ 'ಚೆಯಕುಂಡಾ, ಪ್ಲಾಡರಾಬಾದುಲ್ ಠಾ'ತ್ಕಾಲಿಕಂಗಾ ಆಫಿಸು ಪೆಟ್ಟುಕುನಿ ವನುಲು ಇಕ್ರಡನೆ 'ಚೆಯಡಂ ಮುಂಚಿದಿಕಾದನಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಲೆ ತೆಸ್ತು'ನ್ನಾನು. ಈ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ದಿನಿನಿ ಪಾರ್ವಿಂಚಕೂಡದನಿ ತೆಲಿಯು'ಚೆಸ್ತು'ನ್ನಾನು.

سریمتی معصومه بیگم [Smt. Masooma Begam
(Pathergatti)] : جناب اسپیکر صاحب - میں
قلیل پس اندازی اسکیم کے سلسلہ میں دو شبدہ کم ہونگی - پس اندازی کی عادت عموماً
ہمارے لوگوں میں بہت کم پائی جاتی ہے - ہمارا مقصد اس اسکیم سے لوگوں کو پس اندازی
سکھانا ہی نہیں ہے بلکہ ہمارے پنچ ورشی یوجنا کو ملک کے ہر گوشہ میں پھیلانا مقصد
ہے اور اوسکے ساتھ ساتھ لوگوں کو یہ بھی محسوس کرانا ہے کہ ملک کی پنچ ورشی یوجنا
کو کامیاب بنانے میں اون کا بھی حصہ ہے - اس میں شک نہیں ہے کہ جو لوگ زیادہ رقم
دے سکتے ہیں اون سے ہمیں آسانی سے رقم وصول ہو سکتی ہے - لیکن چھوٹی چھوٹی رقم
وصول کرنا مشکل ہوتا ہے تاہم ہمیں لوگوں کو یہ محسوس کرانا ہوگا کہ انکی اس بچت
سے ملک کی ترقی میں اون کا بھی حصہ رہے گا - لیکن اس چھوٹی چھوٹی رقم کی بچت کے
سلسلہ میں لوگوں کو دو تین چیزوں کی دقت پیش آ رہی ہے - پہلے تو یہ کہ جو کارڈس
دئے جاتے ہیں اون کو اسٹامپ لگانا پڑتا ہے - دوسرے یہ کہ غریب طبقہ چھوٹے
چھوٹے گھروں میں رہتا ہے بارش میں اون کے گھر بھیگ جاتے ہیں اور اسکی وجہ سے
اون کے کارڈس اور اسٹامپ وغیرہ خراب ہو جاتے ہیں اور دو دو چار چار آنے جو وہ
لوگ جمع کرتے ہیں وہ تیکار ہو جاتے ہیں - اس لئے الیمونم یا ٹین کے کارڈس اگر
اجرا کئے جائیں تو ٹھیک ہوگا تاکہ وہ بارش یا آگ سے ضائع نہ ہونے پائیں اور
محفوظ رہ سکیں - تیسری چیز یہ ہے کہ اس رقم کو واپس حاصل کرنے کے لئے ۱۲ سال
کی مدت رکھی گئی ہے جو کافی بڑی مدت معلوم ہوتی ہے - جب لوگوں سے یہ کہا جاتا
ہے کہ ۱۲ برس تک آپ کے پیسے رکھے جائیں گے تو وہ لوگ گھبرا جاتے ہیں - اس لئے
اس مدت کو کم کرنا بہتر ہوگا - لوگ بڑے شوق سے پیسہ جمع کروا سکیں گے - ہمارے
ملک میں (۸۰) فیصد لوگ ایسے ہیں جنہیں ایک وقت کا کھانا میسر نہیں ہوتا -
ہمیں اون سے دو چار آنے مانگتے ہوئے بھی شرم آتی ہے - لیکن جیسا کہ میں نے کہا ہے
ہمارا مقصد اون کو یہ محسوس کروانا ہے کہ وہ دو چار آنے جمع کر کے اپنی ملک کی
خدمت کر رہے ہیں اور ملک کی ترقی میں اون کا بھی حصہ ہے - اگر یہ احساس اون
میں پیدا ہو جائے تو اوسکی خوشی ہی اور ہوگی - اس لئے میرا کہنا ہے کہ ان
دو تین چیزوں کا انتظام کیا جائے - ایک تو مدت کم کی جائے اور دوسرے ایسا انتظام

کيا جائے کہ اون کے کارڈس ضائع نہ ہوئے ہائیں۔ اگر ایسا ہوتا ہے تو میں سمجھتی ہوں
کہ اچھا ہوگا۔

ڈا. بی. گోپالرےڈی:—అధ్యక్షా, స్టాల్ నేవింగ్సు విషయంలో లక్ష రూపాయల వ్యయం గురించి ఎవరూ ఆశ్చర్యం చెప్పలేదు. బోర్డు ఆఫ్ రెవిన్యూలోనూ, కలెక్టరాఫీసులోనూ ప్రత్యేకంగా ఏదో కొంతవని ఉంటుంది కనుక సూపరిండ్లెంటును, ఎల్. డి. క్లార్కును, యు. డి. క్లార్కును నియమించడానికి లక్ష రూపాయలు ఇస్తారని ఎవరూ చెప్పరు. కాబట్టి ఆ విషయంలో ఎక్కువ పెడుతున్నామనిగాని, ఇంకేదో వీలు ఇస్తున్నామనిగాని ఎవరూ ఆశ్చర్యం చెప్పరు. అయితే ఈ వసూళ్లు విషయంలో కొంత నిర్బంధం చేస్తున్నారని అన్నారు. అంతేకాక ఈ చేస్తున్నటువంటి వసూళ్లకు తోడనే రసీదులుగాని, సర్టిఫికేట్లుగాని ఇవ్వడంలేదని అన్నారు. ద్రవ్యం వృధా అవుతున్నదని కూడా ఒక మాటవచ్చింది. మరొక సభ్యులు మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు విషయము చెప్పారు. ఇంకొకరు ఎడమకాలవ గురించి చెప్పారు. మొత్తంమీద ప్లానింగుకు సంబంధించిన విషయాలు కనుక ఇవ్విచెప్పినారేమోనని సేననుకుంటున్నాను. స్టాల్ నేవింగ్సు వసూళ్లు విషయంలో నిర్బంధం చేయమని మేము కలెక్టర్లనుగాని, తహసీల్దార్లనుగాని అడగలేదు. ఐచ్చికంగా ఇచ్చినవారి దగ్గరనుంచే వసూలు చేయవలెనని మా ఉద్దేశం. కేవలం నిర్బంధంగా ఏదో తపి మాదిరిగా చేయవలెననే అభిప్రాయం మాకులేదు.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు:—కేవలం నిర్బంధంచేయడం లేదన్నారు. అంటే కొంత వరకు ఐచ్చికంగాను, కొంతవరకు నిర్బంధంగానూ వసూలు చేస్తున్నారా?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి:—ఎక్కడఐచ్చికం ఎక్కడ మోరల్ పర్సయేషను? ఈ రెంటికీ ఎక్కడ డిమార్కేటింగు త్వను అనేది చెప్పడం కష్టమవుతుంది. ప్రజలకు వదేవదే సచ్చచెప్పి వాళ్లదగ్గర నుంచి ఐచ్చికంగా, డబ్బు వసూలు చేసుకోవడమే మా ఉద్దేశం. ఆ మాదిరిగానే మా కలెక్టర్లు, తహసీల్దారులు చేస్తున్నారు. వోట్లు అడిగే విషయంలో కూడా వదేవదే మనం ప్రజలను అడుగుతాము. ఒక్కొక్కసారి మనమీద కూడా వోటర్లు ఆగ్రహించుకోవచ్చు.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు:—వదేవదే అంటే పర్సయేషను అవుతుందా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆ విధంగా interrupt చేయవద్దు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి:—కలెక్టర్లుగాని, తహసీల్దార్లుగాని నిర్బంధంగా వసూలుచేయరు. అప్పుఇస్తేనేగాని పూరుకోమని అనరు. అప్పు ఇవ్వలేదు కాబట్టి జప్తుచేస్తామని అనరు. ఆయా గ్రామాలలోని వంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్లనుగాని, మునసబులనుగాని, కరణాలనుగాని ప్రాత్రు పొంది ప్రభుత్వానికి ఐచ్చికంగా అప్పులు ఇచ్చే ఉత్సాహం కలుగజేయడానికి వ్రయత్నం చేస్తారు. అంతేగాని నిర్బంధమనేదిలేదు.

ఎవరైనా పాపాలకారును సేషన్ల నేవింగ్సు సర్టిఫికేట్లు కొనలేదని నిర్బంధంగా Lock-up లో పెట్టుతున్నారనేటట్లయితే, అటువంటివి తప్పకుండా మేము విచారించడానికి ఆశ్చర్యం లేదు. కాని తహసీల్దార్లు అడగటంగాని, కలెక్టర్లు నలుగురిని పిలిచి చెప్పటంగాని, నిర్బంధం

క్రిందకు రాదు. ఇది ప్లానుకోసం కావలసిన ద్రవ్యంకాబట్టి, ఉత్సాహంలో ముందుకువచ్చి “మేము వసూలు చేస్తాము, సహాయం చేస్తాము” అని చెప్పడంలో అన్యాయం లేదు. వారి వారి శక్తికొలది త్యాగం చేస్తాము అని అవచ్చు. ఇది వస్తుకాదు. వన్న అయితే తిరిగిరాదు. ఇది వడ్డీలో సహా అసలు ఫాయదాలు యివ్వబడే మొత్తం. “మీ ఖర్చులు తగ్గించుకొని మా **National Savings Certificates** లో invest చేయండి. మీ అబ్బాయి చదువు కో, అమ్మాయి వివాహానికి పనికివస్తుంది, పది ఏళ్లయిన తరువాత వడ్డీలో సహా వస్తుంది, 10 రూపాయలు యిస్తే రు. 15, రు. 16, అవుతుంది,” అని చెప్పటం నిర్బంధం కాదనుకుంటాను. ఖర్చులు తగ్గించుకోమని చెప్పటం మంచిదే ననుకుంటాను. ఆ రీతిగా చెప్పాలని మా తహశీల్దారును ప్రచారకులను తయారు చేస్తున్నాం. ఇంతమంది ఉద్యోగస్థులు ప్రచారం చేస్తుంటే, ఎవరైనా ఒక గిర్దావరుగాని తహశీల్దారుగాని ఏదైనా చేస్తే చేయవచ్చును. కాని మా ఉద్దేశం అదికాదు. ఇది పాదుపు ఉద్యమం. ఇందులో పోయేది ఏమీలేదు. ఈ స్టాక్ సేవింగ్స్ ఒక సంవత్సరంలో పోతుందని, 1957-58 లో అయిపోతుంది—అనే మాటకాదు. ఇది క్రమేణ ద్వితీయ, తృతీయ సంవత్సర ప్రణాళికలలో ఉండేది కాబట్టి, ఖర్చులు తగ్గించుకొని పాదుపు చేసుకొనటం ప్రజలకందరికీ ఆ సైకాలజీ రావడం మంచిది. పాదుపుచేసి అది ప్లానుకోసం ఉపయోగపడు తుందని సహాయం చేయటం, అది దేశానికి ఔనుంగా ఉంటుందనే భావం పరివ్యాప్తంకావటం యిప్పుడు జరగవలసి యున్నది. ఇప్పుడు కష్టంగా ఉన్నా, దీర్ఘకాలంగా చూస్తే, యిది మన దేశానికి, ప్రజలకు ఔనుంగా ఉంటుంది అనే భావం యింకా పెదడులోకి జారబడటం లేదు. దానికి ప్రచారం చేయాలని, ప్రోత్సహించాలని మా ఉద్దేశం. ఎక్కడైనా నిర్బంధం చేసి, దబాయించి, యివ్వకపోతే పౌరసిక్యూటీ చేస్తాం, అని చెప్పటం న్యాయంకాదు. ఎక్కడైనా అటుమంటి నిర్బంధం జరిగితే కలెక్టరుకుగాని, మాకుగాని తెలిపితే తగిన చర్య తీసుకొనబడుతుంది.

మాజూర్ నగర్ **M.L.A.**, గారు, వారిలో తాసిల్దారు మాట్లాడారని, వారు కూడ చాల **suggestions** చేశారని, వారి సంప్రదింపులలో **initial** కారక్రమం జరిగిందని చెప్పారు. అట్లనే అక్కడ స్థానిక ప్రముఖుల సహాయం తీసుకొని ఈ ఉద్యమం పరివ్యాప్తం కావటానికి తోడ్పడతారని ఆశిస్తున్నాం. ఎక్కడైనా వసూలు చేసిన మొత్తములకు రషీదులు గాని, సర్టిఫికేట్లుగాని యివ్వకుండా కాలయాపన చేసి **misappropriate** చేసి ఉంటే అది చాలా **serious offence**. ఆ విధంగా ఏ **non-official** గాని, **official** గాని, తాసిల్దారుగాని, ఎవరూ చేయడానికి వీలు లేదు. చిన్నచిన్నవారి ద్రవ్యమును ఒక పవిత్ర కార్యమునకు వసూలు చేస్తున్నప్పుడు దానిని **misappropriate** చేస్తే చాలా **severe action** తీసుకోవలసి వస్తుంది. ప్రభుత్వంవారు తప్పుక చర్య తీసుకొంటారు. ఇరవై నేల వసూలుచేసి, పది నేలు జనుకట్టారు, పది నేలు గల్లంతు అయినది—అనేమాట ఉంటే మాకు తప్పుక తెలిపితే చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీమతి మానుమా బేగమ్ గారు ఒక విషయం చెప్పారు. కార్మికులకోసం ఒక పద్ధతి ఉన్నది. ఆ మొత్తం అయిదు రూపాయలలోపు అయితే దానికి బిళ్లులు యిస్తారు. ఆ బిళ్లులు—అయిదు రూపాయలని అవగానే సర్టిఫికేట్లు తీసుకొనవచ్చును. ఆ బిళ్లు అమ్మి, వర్షానికి చెదపోకుండా ఉండేందుకు తగరం బిళ్లులు యివ్వమంటే కుదరదు. అది అవసరం లేదు,

ఈ సర్టిఫికేట్లు కాలపరిమితి తగ్గించే విధంగానూ, యింకా అనేక సౌకర్యాల కలుగజేయవలెనని చెప్పారు. ఇది, అక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు, సేషనల్ సేవింగ్స్ కమిషనర్— ఆలోచించవలసిన విషయం.

ఈ సర్టిఫికేట్లులో మూడు రకములున్నవి, ట్రైజరీ సర్టిఫికేట్లు పది ఏండ్లది; సేషనల్ ప్లాను సర్వీసుసర్టిఫికేట్లు 12 ఏండ్లది, Annuity Certificates 15 ఏండ్లది, ఈ మాదిరిగా 10 ఏండ్లది, 12 ఏండ్లది, 15 ఏండ్లది, మూడు రకాలవి ఉన్నవి. ఈ కాలం యింకా తగ్గించడానికి గాని, యింకా ఏపైనా సౌకర్యాలకుగాని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారి అనుభవం చూచుకొని ఏపైనా సిఫారసులు చేయడానికి ఏర్పాటుదేమా చూస్తాము.

మా ఉద్దేశం స్పష్టంగా చెబుతున్నాము. ఈ ఉద్యమం నిర్బంధంగా సాగించాలని కాదు. చిన్నవాళ్లు మొదలుకొని పెద్దవాళ్లవరకు యిది పరివ్యాప్తం కావాలని మా ఉద్దేశం. ఇంతవరకు 80 లక్షలు వచ్చింది. ఇంకా రావలసినది ఎంతో ఉన్నది. పదవవంతుకూడా రాలేదు. ఈ లోపున గందరగోళమడి, పశిచేసేవారికి నిరుత్సాహం కలిగిస్తే వారు పనిచేయలేరు. వాళ్ల కందరికీ లోడ్లు ఈ ఉద్యమాన్ని జయప్రదం చేయాలి. హుజూర్ నగర్ M. L. A., తహశిల్దారులో సహకరించి నిర్బంధం లేకుండా వారి తాలూకాలో ఒక లక్ష ఇరవైపేలు సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. వారేకాదు. అన్ని పార్టీలవారు సహకరిస్తేగాని ఈ ప్లాను జయప్రదంకాదు. మంత్రులుకూడ జిల్లాలకు గ్రామాలకు, పోతున్నారు అంటే యిది చిక్కు అయిన విషయం. చిన్న కార్యక్రమాలకు పోతున్నామే అనిపిస్తుంది. కాని ఏదో ఒక మీషన్ పెట్టుకొని జిల్లాకో తాలూకాకోపోయి ప్రజలను కలుసుకుంటూ ఉండటం అవసరం అనుకుంటాను. నిన్న నల్లగొండనుంచి కొందరు వచ్చి 'మితాదీనబీ' చేస్తున్నాం, రమ్మనమని పిలిచారు. అక్కడున్నటువంటి మహమ్మదీయ సోదరులు హిందువులు కూడ, "మితాదీనబీ" చేస్తున్నారు. మితాదీనబీకి గోపాలరెడ్డిగారికి ఏమిటి సంబంధమని సభ్యులు ఆశ్చర్యం చేయవచ్చు. గోపాలరెడ్డిగారు నల్లగొండ ఎందుకుపోవాలి, అని సభ్యులు అనవచ్చు. మేము ఒక్క ఫంక్షన్ కోసమే అక్కడకు పోము. అక్కడ కలెక్టర్స్ ఉంటారు. కొంతమంది నాన్ అఫీషియల్స్ ఉంటారు. అక్కడకుపోయినపుడు అక్కడున్న పదిమందిలోను మాట్లాడటము, వారితో సంప్రదించటము, వారు చెప్పింది వివరము జరుగుతుంది. కాబట్టి ఆ విషయాలు గురించి ఆశ్చర్యం చేస్తే కష్టం అవుతుంది. అయితే సినిమాల విషయంలో శతదినోత్సవాలలో మంత్రులు పాల్గొంటున్నారని కొందరు విమర్శిస్తున్నారు. కళలను అభివృద్ధిచేయాలని మనం ఒకపైపున అంటున్నాము. అంటున్నప్పుడు "ఏదో తుచ్చమైన ట్రేడు ఇది; మీరంతా సినిమా తారలు; కాబట్టి మీ యొక్క ఫంక్షన్లకు మేము రాము" అని చెప్పి వాళ్లకు దూరంగా ఉండటం కూడా మంచిది కాదేమోనని అనుకుంటున్నాను. వారు ఏదో మంచిపని చేస్తున్నారు. దేశంలోని సటుగురికి ఆనందాన్ని కలుగ జేస్తున్నారు. వారిలో తప్పులు ఉంటే చెప్పవచ్చును. వారి విషయాలు తెలుసుకొని, వారికి సలహాలు చెబితే మంచిదిగాని, "మేము మహామంత్రులము; మేము రాము, మీకు కావలసినటువంటి వారితో ఉత్సవాలు చేయించుకోండి" అని అంటే అది న్యాయంగా ఉండదు. ఇటువంటి క్లిష్టమైన విషయాలలో యూ డిస్క్రిప్షన్ ఆయా స్ట్రక్చర్తో ఇస్తే మంచిదికాని, "దీనికి పోవచ్చు; దీనికి పోవద్దు" అని చెప్పటము, కొంభము కష్టముగా ఉంటుంది.

అయితే ఇప్పుడు సభ్యులు చాలామంది తమ అభిప్రాయాలు తెలిపినారు. మనము నిర్ణయించుకొన్న యీ తొమ్మిది కోట్లు వసూలు చేసేవాము అన్న విషయాన్ని చెప్పుకోవానికి మనం ప్రయత్నం చేయాలి. అందుకు అందరి సహాయము కావాలి. అసలు విషయానికి ఎవరికి ఎలాంటి అభిప్రాయం లేదు. కాబట్టి యీ డిమాండ్ ను ఆమోదించవలసిందేగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : I shall now put the cut motions to Demand No. IX to vote.

The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 1,00,000 for Heads of State, Ministers and Headquarters Staff by Rs. 100.”

(To criticise the compulsory collection of small savings especially from small income persons).

The motion was negatived

Sri P. Sundarayya : I demand a division, Sir.

The House then divided.

Ayes.....33

1. Sri P. Narasinga Rao.
2. Sri G. Ganga Reddy.
3. Sri A. Yeruku Naidu.
4. Sri K. Rajmallu.
5. Sri P. Sundarayya.
6. Sri P. Venkateswarlu.
7. Sri Ch. Rajeswar Rao.
8. Sri K. L. Narasimha Rao.
9. Sri S. Vemayya.
10. Sri G. Yellamanda Reddy.
11. Sri B. Sankaraiah.
12. Sri S. Kasi Reddy.
13. Sri M. Nagi Reddy.
14. Sri D. Narasayya.
15. Sri K. Ramachandra Reddy.
16. Sri B. Dharma Bhiksham.
17. Sri L. Venkata Reddy.
18. Sri N. Peddanna.
19. Sri Anantha Reddy.
20. Sri Polasani Chokka Rao.
21. Sri A. Venkata Rama Raju.
22. Sri G. Nageswara Rao.
23. Sri Md. Tahseel.
24. Sri P. Satyanarayana.
25. Sri B. Audinarayana.

26. Sri G. Suryanarayana.
27. Sri Vavilala Gopala Krishnaiah.
28. Sri Anthiah.
29. Sri Muthiam Reddy.
30. Sri C. V. Somayajulu.
31. Sri Bannappa.
32. Sri Kistamachary.
33. Sri Srinivasa Rao.

Noes 85

1. Sri N. Sanjiva Reddy, Chief Minister.
2. Sri K. Vijayabhaskara Reddy.
3. Sri P. Ranga Reddy (Government Whip.).
4. Sri Achuta Reddy.
5. Sri T. Anjaiah.
6. Sri Beesetti Appa Rao.
7. Sri Raja M. R. Appa Rao Bahadur.
8. Sri G. Bapaiah.
9. Sri Peta Bapaiah.
10. Sri A. Bapineedu.
11. Sri E. Basappa
12. Sri A. Bhagavantha Rao.
13. Sri P. Biappa Reddy.
14. Sri Seerla Brahmayya.
15. Sri N. Chenchurama Naidu.
16. Sri N. P. Chengalraya Naidu.
17. Sri Dawar Hussain.
18. Sri V. Gopala Krishna.
19. Sri P. Gopalakrishna Reddy.
20. Sri T. Gopala Krishniah Gupta.
21. Sri P. Gopalu Reddy.
22. Sri M. Harischandra Prasad.
23. Sri T. Hygrivachari.
24. Sri K. Janardhan Reddy.
25. Sri S. K. V. Krishnavatharam.
26. Sri V. Kodanda Rami Reddy.
27. Sri J. Kondal Rao.

Noes.....85—(Contd.)

28. Sri T. Lakshmi Narayana Reddy.
29. Dr. B. Gopala Reddy, Minister for Finance.
30. Sri D. Sanjeevayya. Minister for Labour & Social Welfare.
31. Sri A. B. Nageswara Rao.
32. Sri Arige Ramaswamy.
33. Sri Sheik Md. Rahamathullah.
34. Sri Manda Sailu.
35. Dr. Naganna.
36. Sri Padmanaba Reddy.
37. Sri G. V. Pithambara Rao.
38. Sri M. Potha Raju.
39. Sri K. Punneyya.
40. Sri B. Rajayya.
41. Sri P. V. Rajeswara Rao.
42. Sri P. Ramachander Rao.
43. Sri T. Ramachandra Reddy.
44. Sri P. Ramacharlur.
45. Sri N. Ramachandra Reddy.
46. Sri V. Rama Rao.
47. Sri G. Ramaswamy Reddy.
48. Sri P. Ramaswamy Naidu.
49. Smt. Masuma Begum.
50. Smt. C. Ammanna Raja.
51. Smt. K. Kanuka Ratnamma.
52. Smt. T. Lakshmikanthamma.
53. Smt. Shantha Bai.
54. Sri U. Ranga Babu.
55. Sri Ranga Reddy.
56. Sri A. Ratnam.
57. Srimati Sumitra Devi.
58. Srimati Y. Sita Kumari.
59. Sri K. Santhappa.
60. Sri Ch. Satyanarayana.
61. Sri B. Satyanarayana Rao.

Noes.....85—(Contd.)

62. Sri N. C. Seshadri.
63. Sri Shahabuddin Ahmed Khan.
64. Sri Sheik Moula Saheb.
65. Sri P. Sree Ramulu.
66. Sri Mir Ahmed Ali Khan.
67. Sri Konda Lakshman Bapuji, Dy. Speaker.
68. Sri B. Subba Rao.
69. Sri S. Ranganatha Mudaliar.
70. Sri R. Tirupathi Rao.
71. Sri Vasudev Krishnaji Naik.
72. Sri G. Veerayya.
73. Sri N. Venkiah.
74. Sri C. P. Thimma Reddy.
75. Sri Reddi Jagannadham.
76. Sri D. V. Ramana Reddy.
77. Sri A. Lakshmu Naidu.
78. Sri R. Latchapatrudu.
79. Sri M. Matcharaju.
80. Sri T. N. Venkata Subba Reddy.
81. Sri P. Venkataswami Reddy.
82. Sri Venkateshwara Rao.
83. Sri E. Venkatrama Narasayya.
84. Sri Venkatarama Reddy.
85. Sri Kasim Venkata Reddy.

The motion was negatived.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తరువాత రెండు సెషన్లు, గోవిండిగంగారెడ్డిగారి కోరిక తీర్చినట్లు ఉన్నది. కాని దానికి దీనికి భేదము ఉన్నట్లు కన్పించదు. అందులో “కరువుగోలలో ప్రజల యిబ్బందే పడకుండు” అనిచేర్చారు. దీనికి కారణము ఒకటి చూపించారు. స్వల్ప మొత్తములకు పొదుపు ఉద్యమము సాగించి బలవంతముగా డబ్బువసూలు చేస్తున్నందుకు అవకాశము చూపించారు. కాని ఇదీ ప్రత్యేకముగా ఓటుకు పెట్టిన క్కరలేదని నిర్ణయించాను. తరువాత 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, సెషన్లుగల కోరిక తీర్చినట్లు move చేయడంతో. కనుక వీటిని ఓటుకు పెట్టవలసరములేదు.

The Question is :

“That Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,00,000 under Demand No. IX - Heads of State, Ministers and Headquarters Staff.”

The motion was adopted.

Demands No. XXVII, XXXVII, XLI and XLIII.

Sri P. Sundarayya.—Mr Speaker, Sir, I would now suggest that we may take up the Demands for Irrigation, Multi-purpose Projects and Electricity.

Mr. Speaker.—Yes, we shall take up these Demands. The hon. Minister for Finance may move Demands Nos. 27, 37 41, and 43.

Dr. B. Gopala Reddy.—On the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 200 under Demand No. XXVII—Electricity.”

Mr. Speaker.—Motion moved.

Dr. B. Gopala Reddy.—On the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XXXVII—Capital Outlay on Irrigation.”

Mr. Speaker.—Motion moved.

Dr. B. Gopala Reddy.—On the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 9,79,800 under Demand No. XLI—Capital Outlay on Multi-purpose River Schemes.”

Mr. Speaker.—Motion moved.

Sri P. Narasinga Rao.—I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 200 for Electricity by Rs. 100.”

(To disapprove the suspension of the interim relief of Rs. 6 per month to the Hyderabad City Electricity Department Workers and the anti-labour policy of the Government in encouraging rival I. N. T. U. C. Union in the Electricity Department).

Mr. Speaker.—Motion moved.

Sri P. Sundarayya.—I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 300 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100.”

(To criticise the policy of the Government in trying to finance the new schemes from the allotments made for the existing schemes and also the failure to allot sufficient funds to provide the channels to facilitate full utilisation of the waters of Krishna barrage.)

Mr. Speaker.—Motion moved.

Sri P. Narasinga Rao.—I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 9,79,800 for Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes by Re. 1.”

(To discuss the delay in the execution of the Godavary Valley Power Development Scheme)

Mr. Speaker.—Motion moved.

Sri M. Nagi Reddy.—I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 9,79,800 for Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes by Rs. 100.”

(To criticise the failure of the Government to provide to the staff and labourers working at Nagajunasagar, fair price shops to supply food grains cheaply, and their action in denying housing facilities on the pretext of its being contract labour, and additional dearness allowance of Rs. 6 on the plea of ‘work charged’ establishments and also their failure to fix the minimum wages.)

Mr. Speaker.—Motion moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya.—I beg to move :

“To reduce the allotment of Rs. 300 for Capital Outlay on Electricity Schemes by Rs. 100.”

(To criticise the policy of the Government and to demand the reinstatement of the workers and the staff sent out forcibly from Machkund and Jalaput.)

Mr. Speaker.—Motion moved.

శ్రీ కె. కృష్ణమాచారి (సంగారెడ్డి-జనరల్) :—అధ్యక్షా, ఈ సస్టెంటరీ డిమాండులపై చర్చల సందర్భంలో ఇరిగేషను గురించి నేను కేవలం ఒకే సమస్యను మీ ద్వారా ప్రభుత్వం ముందు చేయమని చెప్పాను. ఎన్నో దినాలనుండి మెదక్ జిల్లాలో నిర్మాణము కానున్న దేవనూరు ప్రాజెక్టు కార్యరూపంలోనికి రాబోతున్నదని విన్నాము. చాలా సంతోషించాము. ప్రజానీకం చాలా దినాలనుండి మెదక్ జిల్లాలో కూడా ఒక ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కాబోతున్నదని దీనినుండి రైతాంగానికి వ్యవసాయానికి ఏదో మేలు కలుగబోతున్నదే అన్న సంతోషంతో ఉత్సాహవంతంగా వుండేది. కాని నాకు తెలిసినంతమట్టుకు ఈ దేవనూరు ప్రాజెక్టు గురించి కొన్ని విషయాలు అవగాహన చేసుకున్నప్పుడు ప్రజానీకం అంత సంతోషించ లేకుండా వున్నారు. దానికి కారణం దేవనూరు ప్రాజెక్టు, దేవనూరు పార్థంలో అనగా మెదక్ జిల్లాలో కట్టబడినప్పటికీ దానిని హైదరాబాదుకొరకు సికిందరాబాదుకొరకు, కేవలం water works కొరకు మూత్రమే తోచేటందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్న విషయం విశదమవు తున్నది. అయితే హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నుండి కనీసం 80, 90 మైళ్లదూరంలో వున్న దేవనూరు ప్రాజెక్టునుండి 60, 70 గ్రామాలను నాశనంచేసి, 40, 50 వేల ఎకరాల భూమిని ముంచిపేసిన పిదప ఆ నీళ్లను భగీరథ ప్రయత్నం చేసుకుంటూ తేవడం ఎందుకో కొద్దిగా ఆలోచించవలసి వున్నది. కనుక ఆ దేవనూరు ప్రాజెక్టు నిర్మించబడ్డా దానివలన అక్కడి రైతాంగానికిగాని, జిల్లా వాసులకుగాని ఏ విధమైన లాభమూ లేదని మాత్రం నేను మీముందు నిష్కర్షగా చెప్పదలచుకున్నాను. అంతే కాకుండా దేవనూరు పార్థంలో తటాకాలుగాని చిన్నచిన్న చెరువులుగాని చాలా తక్కువగా వున్నాయి. అక్కడి భూమి సారవంతమైనది, నేద్యానికి చాలా అనుకూలంగా వుంది. కాని నీళ్లు లేక రైతులు చాలా బాధ పడుతున్నారు. దేశంలో ఆహార సమస్య క్లిష్టంగా వున్నప్పుడు అధికారాధిపత్య అత్యవసరమని భావిస్తున్న తరుణంలో కేవలం హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు కొరకు 90 మైళ్ల దూరముండి నీరు తెచ్చి అక్కడి రైతాంగానికి నష్టం చేయడం ప్రభుత్వం ఏ దృష్టితో చేసినదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అంతే కాకుండా బహుశః పేసవికాలంలో Hydro Electricity కి గాను నీళ్లు నిజాంసాగర్ లో నీళ్లు తక్కువవుతాయన్న అభిప్రాయంలో దేవనూరు నీళ్లను యీ నిజాంసాగర్ లో నింపి అక్కడనుంచి పేరే పార్థాలకు నీళ్లు యివ్వబడుతున్నాయని కూడా సూచనగా వుంది. అయితే Hydro Electric Project కాకూడదని కాని నిజాం సాగర్ లో నీళ్లుండకూడదని కాని దేవనూరు ప్రాజెక్టు మెదక్ జిల్లాలో కట్టే కేవలం మెదక్

జిల్లావారికి ఆ ఆధికారం వుందీ; పేరే జిల్లా వారు దీనినుండి తాభంపాంద కూడదనే సంకుచిత భావంతోగాని నేను చెప్పడం లేదు. అయితే ఒక విషయం మాత్రం నేను అధ్యక్షులవారి ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తేదలచుకున్నాను. నేను చూచినంతవరకు నిజాంసాగర్ క్రింద దోభసతా భూములున్నప్పటికీ రైతాంగం తమకు నష్టం వస్తుందేమోనన్న భయంతోటి, నీళ్లున్నా ఒకే పంటకు నీరు తీసుకుంటున్నారు. ఇదీ అందరికీ తెలిసిన విషయం. అందువల్ల మెదక్ జిల్లా వాసులకు నీరు తేకుండా పైదరాబాదు, సికిందరాబాదుల కాటకు కిలోమీటర్లను అభివృద్ధి చేయడానికి మాత్రమే ఆ నీటిని నిజాంసాగర్ లోకి పంపితే అదీ వృథా అవుతుందని నేను ఘంటా పధంగా చెప్పదలచుకున్నాను. నిజాంసాగర్ కొరకు అక్కడ ప్రజలకు అవసరం లేకున్నా నదిలోపల నీళ్లు కలిసిపోనీ అన్న దృక్పథంతో మనం చూసినట్లయితే మెదక్ జిల్లా వాసులకు అన్యాయం చేసిన వారనువుతామని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. మెదక్ జిల్లాలో మెదక్ తాలూకాలో తప్ప మిగతా ఏ తాలూకాలో కూడా నీటి పారుదల సౌకర్యాల లేవు. అటువంటప్పుడు దేవనూరు ప్రాజెక్టును రైతాంగం irrigation purposes కు వాడుకున్నట్లయితే ఎంతో మేలయేదని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. పైదరాబాదు సికిందరాబాదులకు నిజముగా నీళ్లు తక్కువయినట్లయితే అందుకు పేరే స్కీములున్నాయి. ఇప్పుడు దీనికి సంబంధం లేకున్నా నేను ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. నాకు తెలిసిన లెక్కలు సరైనవైతే పైదరాబాదులో పదిపేలో, పదహారుపేలో, పైపులు మీటరు లేకుండా నడుస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదో, మీటర్లు పెట్టడం లేదో ఏవో కారణాలవల్ల వాటికి మీటర్లు మాత్రము లేవు. వారంతా నీళ్లును అనవసరంగా ఖర్చు చేస్తారు. మళ్లీ నీళ్లు తక్కువవుతున్నాయంటే సమంజసమైన విషయం కాదు. ఇంకొక స్కీమున్నదే. మన ముఖ్య పట్టణమైన పైదరాబాదు జన సంఖ్య ప్రతి దినం పెరిగి పోతువుండవచ్చు; పెరగాలనే మనం భావిస్తున్నాం. ఇక్కడ ఎన్నో కర్మాగారాలున్నాయి. ఈ జంట నగరాలు యింకా అభివృద్ధి కావాలనిప్రతివారు కోరేవారే, నేనుకూడా కోరుతున్నాను. వాటికి నీటి సరఫరా అభివృద్ధికి పేరే స్కీము ఒకటి వుందని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ నుండి సుమారు 40 మైళ్ల దూరంలో సంగారెడ్డికి మూడు నాలుగుమైళ్ళ దూరంలోపల మంజీరా నక్కవాగు వున్నదే. దానికి ఆనకట్ట కట్టి ఆ ఆనకట్ట ద్వారాచెరువువరకూ నీళ్లు తీసుకుని వచ్చి దానికి రెండు శాఖలుగా కాలువలు తీసి అక్కడనుంచి పైదరాబాదుకు నీటి సరఫరా చేయాలన్న స్కీము ప్రభుత్వ దృష్టిలో వుందీ. ఆ స్కీము పరిశీలన కూడా బహుశా జరిగివుండవచ్చునని నేను భావిస్తున్నాను. ఎప్పుడయితే పైదరాబాదు నీటి సప్లయకి సులభంగా 30 మైళ్ల దూరాన గల మంజీరా నదీ నుండి నీరు తీసుకునే అవకాశంవుందో, అటువంటి సమయంలో ఒక జిల్లాలోని కొన్నివేల కుటుంబాలను తరలించి, దేవనూరు ప్రాజెక్టు బ్రహ్మాండంగా తయారవుతుందని పేచి వున్నదానిని విడనాడి ఎక్కడనో hydro electric power పెంచడానికి ఆ నీటిని వాడి, జిల్లాలోవున్న వారిని కేవలం నీళ్లును చూసుకుని సంతోషపడడాని కొరకే వుంచినట్లయితే అది మాత్రం జిల్లావారి దౌర్భాగ్యం అని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. కాబట్టి దేవనూరు ప్రాజెక్టును irrigation purposes కు వాడుకుని నేను యింతటి ముందు చెప్పిన స్కీము ప్రకారంగా City లో water supply కి సంగారెడ్డి నుండి నీరు తీసడానికి ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించి దానిని పూర్తిచేసి యీ దేవనూరుప్రాజెక్టు కేవలం irrigation కొరకే యివ్వాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఈ సమయంలో మళ్ళీ ఆ విషయం గురించి మరియొక విషయం చెప్పదలచుకొన్నాను. దేవనూరు ప్రాజెక్టు గురించి జీల్లా ప్రతినీధులు, ఆ జీల్లాలోని అందరు శాసన సభ్యులు, పార్టీ విచక్షణలేక, భేదాభిప్రాయములేక అన్ని పార్టీలు ఏకగ్రీవముగా ఒక మొమెంరాండమును ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు. దానిని శ్రద్ధగా పరిశీలించి దేవనూరు ప్రాజెక్టును irrigation purposes కు ఉపయోగించి మెదక్ జీల్లాను సస్యశ్యామలం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ విషయంగానే మెదక్ జీల్లా ప్రజలకు, రైతాంగానికి సర్వవిధాల ప్రభుత్వం సహాయము చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సేను ఇంతటితో నెలపు తీసికొంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటసుబ్బయ్య (రాజంపేట-రిజర్వుడు) :—అధ్యక్షా, సేను ఈ ఇరిగేషను డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. 3 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి కె. సి. కెనాల్ ను మరమ్మత్తు చేస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించిన తరువాత కర్నూలు-కడప వాసులమైన మేము చాలా ఆనందించాము. అయితే ఇప్పటికి 4 కోట్లు ఖర్చుచేసి ఆ కాల్వలో 75 మైళ్ళు మాత్రమే మరమ్మత్తు చేశారు. దానివల్ల ఇప్పుడు నీరు తక్కువ అయిపోయింది. దానికి కారణం ఏమిటో ప్రభుత్వం దర్యాప్తు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. 75 మైళ్ళు మరమ్మత్తు చేయటానికి సుమారు 4 కోట్లు ఖర్చు అయినది. ఇంకా 191 మైళ్ళు కాలవను మరమ్మత్తు చేయటానికి సుమారు 3 కోట్లు అవుతుందని అక్కడి ఇంజనీర్లు అంచనా వేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ మొత్తమును కూడా శాంక్ష చేసి ఆ కాలవను అభివృద్ధిచేస్తే కాని కడప జీల్లా వాసులకు ఎటువంటి తాధములేదని మంత్రిగారికి సేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆ కాలవనుండి నీరు సఫ్లే కావటానికి రాజ్ అవర్డు ఒక ఆనకట్ట ఉన్నది. అది కుదు నడిపైన ఉన్నది. అక్కడ ఇంకా ఎత్తునుపెంచి పెడల్పుచేస్తే నీరు బాగా సఫ్లే కాగలదు. పెన్నానది కలిసేది నివ్వాయిపల్లె యొద్ద ఇంకో ఆనకట్ట వుంది. దానిని పెంచి, కాలవను మరమ్మత్తు చేసి న్యూయిస్ ను రిపేరుచేస్తే ఎక్కువ నీరు రావటానికి అవకాశము ఉంటుంది. కడప జీల్లా వాసులకు కూడా దానివల్ల ప్రయోజనము ఉంటుంది. భూమి ఆయకట్టు పెంచటానికి లోకల్ డెవలప్ మెంట్ డిపార్టుమెంటును ఒకదానినిపేసి, దానిద్వారా అందరికీ మోటీసులు పంపించటం జరిగింది. “మీకు ‘దోషసలీ’ కి నీరు సప్లయి చేస్తాము. వన్ను హెచ్చించినా మీరు సిద్ధంగా ఉండాలని” నోటీసులు జారీచేశారు. మాకు మాకుం అందింది కనుక నీరుకట్టుకొనే హక్కు మాకువుంది అని రైతులు ఆయకట్టు పెంచుకొని నీటిని ఎక్కువగా upper reaches లో భూములకు పారుదల చేసుకొంటున్నారు. అందుచేత పాత కడపకు ప్రతి సంవత్సరము వచ్చే నీటికంటే తక్కువగా ఉంది. అందువల్ల ఈ సంవత్సరం అక్కడ పైరు అంతా నష్టపడింది. ముఖ్య మంత్రిగారు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు విజ్ఞప్తిచేశాము. ఈ విషయము సమగ్రముగా అలోచించాలి. ఆ ప్రాంతమును సస్యశ్యామలము చేయాలంటే, డబ్బు ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చు అయినానరే ఈ కాలవను అభివృద్ధి చేయాలి. రాజంపేట లాలాకా లో వర్షాలులేక, చెరువులలో నీరు లేక పైరులు ఎండిపోయాయి. రాజంపేట లాలాకా లో కోడూరు దగ్గర గుంజన అనే నది ఉన్నది. ఆ నదికి ఆనకట్ట కట్టుటకు ఇదే వరకే శాంక్షను అయినది. ఎక్కువ డబ్బు కూడా ఖర్చుకాదు. అడబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఆ ఆనకట్టను పూర్తిచేస్తే ఆ ప్రాంతానికి తాధదాయకంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రాజంపేట

తాలూకాలో పుల్లంపేట ఉంది. అక్కడ పుల్లంపేట కాలనవుంది. ఆ కాలనముంచి చెరువుకు నీరు తరలించితే అక్కడ కొంత ప్రాంతములో పైరులు పేయటానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఆ కాలన వూడిపోయింది. దీనిని మరమ్మత్తు చేయిస్తే రాజంపేట తాలూకా వాసులకు కొంత తాగుద్రావ్యము కండా ఉంటుంది. రాజంపేట తాలూకాలో లోగురుపేట ప్రాజెక్టుకు, రాగేడుకొన అనే ప్రాజెక్టుకు investigation పూర్తి అయినది. అవి గవర్నమెంటుకు చేరినా ఇంకా పని ప్రారంభించలేదు. మైసర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ ను అయినా శ్రద్ధలో పరిశీలించి, వాటిని అమలుపరచటానికి ప్రయత్నించితే ప్రజలకు కొంత తాగుద్రావ్యము కండా ఉంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తూ ఇంతటిలో నెలవులేనిసంకొంటున్నాను.

*శ్రీ జె. కొండలరావు (పేముసూరు):—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ వారికి కొన్ని విషయాలను మనవిచేసుకొంటున్నాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము ముఖ్యముగా వ్యవసాయము మీద ఆధారపడి ఉన్నది. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రకృతి ఇచ్చిన జలసంపదలు అనేకము ఉన్నాయి. ఇంత సారవంతమైన భూములున్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసి ఇతర రాష్ట్రాలనుండి ఆహార ధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకొంటున్నది మన రాష్ట్రములో ప్రస్తుత ఈ ప్రకృతి సంపదను సరిగా వినియోగించుకొన్నట్లయితే మన వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారు చెప్పినట్లు మొత్తం భారత దేశానికి మనం foodgrains సప్లయ చేయగలుగుతాము. ముఖ్యంగా మా ఖమ్మం జిల్లాలో జలాధారాలు చాలా ఉన్నాయి. పురాతనమైన కుంటలు, బ్రహ్మాండమైన చెరువులు, అరణ్యాలలో పేనకుపేలు ఉన్నాయి. తమ్మిలేరు, ఎర్రకాలువ, బుడమేరు, ఇంకా అనేక కొండవాగులు మా ఖమ్మం జిల్లాలో పుట్టాయి. కాని ఈనాడు నీటి ఆధారములేక పైరులు నాశనమవుతున్నాయి. కొండవాగుల ద్వారా ప్రవహించే నీటిని సక్రమంగా వినియోగించటంలేదని మీ ద్వారా మంత్రి వర్గానికి చెప్పదలచుకొన్నాను. మా ప్రాంతములో ఏమీ చెరువులకు గట్టుపడ్డాయో విచారించి, వాటిని రీపేరు చేయిస్తే ఎన్నో వందల ఎకరాలను సాగులోనికి తీసుకురావటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈనాడు వ్యవసాయ డిమాండ్ మెంటు కూడా సక్రమ పద్ధతిలో రైతులకు కావలసిన విత్తనములు, ఎరువులు, వ్యవసాయ పనిముట్లు సకాలములో అందచేస్తే, వారు వ్యవసాయమును ఇంకా ముందుకు తీసుకుపోగలుగుతారని మనవిచేస్తున్నాను. తమ సర్వస్వాన్ని ధారపోసేనానరే వ్యవసాయమును అభివృద్ధి చేయాలని రైతులు కురూహాలపడుతున్నారు. కాని ప్రకృతి కారణాలవల్ల, ఆర్థిక బాధవల్ల అనుకున్న ప్రకారముగా రైతు అధికార్పత్రిని సాధించలేకపోతున్నాడు. ఖమ్మం జిల్లాలోని మా నియోజక వర్గంలో పైరా అనే ప్రాజెక్టు ఉంది. ఆ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించివున్న 20 గ్రామాలలోని రైతులు ఈ 10, 15 సంవత్సరాలలో గవర్నమెంటునుండి 9 లక్షల రు.లు అప్పు కింద తీసికోవటం జరిగింది. ఆ అప్పును సక్రమంగా గట్టుమెంటుకు తీర్చాలనే ఉద్దేశ్యముతోనే తీసుకోవటం జరిగింది. కాని ప్రకృతి పైపరిత్యమువల్ల వారు చెల్లించలేకపోయారు. ఒకేసారి 9 లక్షల రూపాయలు కట్టాలంటే చాలా కష్టమైనది. ప్రభుత్వం ఆ విషయమును ఆలోచించి, వాయిదాల రూపమున వసూలుచేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. మా ప్రాంతపు సరిహద్దువరకు మాచేకండ్ ఎలక్ట్రిసిటీ స్కీము వచ్చింది. గౌరవనీయులైన మన ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ఈ మధ్య ఒక ఉపన్యాసములో మాట్లాడుతూ 'ఆంధ్రలో సుమారు 200 గ్రామాలకు, తెలంగాణలో 10 గ్రామాలకు కరెంటు ఇవ్వబడిందని' తెలియజేశారు. అంటే తెలంగాణలో ఎలక్ట్రిసిటీ

వ్యవహారములో చాలా పెనుకబడి యున్నది. కరెంటు సహాయములో తేలంగాడాలోయున్న ప్రకృతి సంపదను సద్వినియోగ పరచుకొని వ్యవసాయాభివృద్ధి చేయవచ్చును. కనుక మాప్రాంత పరిపాలన వరకు వచ్చిన కరెంటును తప్పకుండా మా ప్రాంతానికి కూడా ఇచ్చినట్లయితే, మా ప్రాంతము కూడా ముందుకు పోగలదని మంత్రివర్గానికి చెబుతున్నాను.

అదీకాకుండా రహదారుల విషయములో ఈనాడు మాప్రాంతం చాలా పెనుకబడియున్నది. మాప్రాంతంలోని కొన్ని గ్రామాలకు సంవత్సరానికి 5, 6 నెలలు మాత్రమే బయటకు సಂಬంధంవుంటుంది. పిగిలిన రోజుల్లో ఆ గ్రామాలలోనికి వెళ్ళాలన్నా, అక్కడనుంచి బయటకు రావాలన్నా చాలా కష్టమవుతున్నది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుని పెంటనే రహదారి సౌకర్యాలు కలిగించవలెనని కోరుతున్నాను. General Administration లో మాకు చాలా weakness కనబడుతోంది. ప్రభుత్వంలోని చాలామంది ఉద్యోగస్థులు ఇంకా పాత పద్ధతులనే అనుసరిస్తున్నారనే విషయం ప్రభుత్వం వారికి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. వారు “మనం ఈనాడు ప్రజా ప్రభుత్వంలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాము; మన బాధ్యతలు ఏమిటి, ప్రజల అవసరాలను తీర్చడానికి మనం ఏ విధంగా కృషిచేయాలి” అని ఆలోచిస్తున్నట్లు కనబడదు. ఒక్కనాటి రాత్రిలో ఈ ఉద్యోగులనందరినీ సత్వవారీశ్చంద్రునివలె మార్చగలమని నేను చెప్పలేను. కాని లంచగొండితనం ఎక్కువ అవుతున్నదే కాని తగ్గడం లేదని మాత్రం చెబుతున్నాను. ఈ విషయమై ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధ తీసుకొనకపోతే అనేక విషయ పరిణామములు సంభవించి ప్రభుత్వం ఏమైపోతుందో అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఆందువల్ల రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ, జిల్లా స్థాయిలోనూ కూడా అధికార, అసభికార పథకాలతో Anti-corruption Committees నియమించి check-up చేయించేందుకు ఏర్పాటు చేయవలసిందిని ప్రభుత్వానికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఈనాడు కొన్ని జిల్లాలలో, ఆ జిల్లాలలోని వారే ఉద్యోగస్థులుగా ఉండడం జరుగుతున్నది. తాలూకాలలోకూడా చాలామంది స్థానికులే ఉద్యోగాలలో వుంటున్నారు. కాబట్టి ఏ యే జిల్లాలో స్థానికులు ఉద్యోగాలలో వున్నారు అనే దానిని గురించి ప్రభుత్వం భోగట్టా తొప్పించి అటువంటి వారిని ఆ జిల్లాలనుంచి ఇంకో ఇతర జిల్లాలకు transfer చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక irrigation facilities కలిగించే విషయంలో corruption ఎక్కువగా వున్నది. కంట్లాక్టరులు, కొంతమంది ఉద్యోగస్థులు తాలోచి పడి ప్రభుత్వాన్ని మోసం చేసి, నిర్ణయించబడిన estimates ప్రకారం కార్యక్రమం తీసుకోకుండా వుండడం జరుగుతున్నది. 100 రూపాయలు కాంట్రాక్టు అయితే 5 రూపాయలు లేక 200 రు. కంట్రాక్టు అయితే 10 రూపాయలు ఇస్తామని ఏదో వారీలో వారు మాట్లాడుకొని అసలు కార్యక్రమాన్ని సక్రమంగా జరగకుండా చేయడం జరుగుతున్నది.

ఇంక అడవుల విషయంలో, ప్రతి సంవత్సరమూ, కొన్ని కూపులను contract కు లివ్వడం జరుగుతోంది. ప్రకృతి సంపదయిన ఈ అడవుల విషయంలో కూడా అటవీ శాఖోద్యోగులు, కంట్రాక్టరులు తాలోచిపడి రీజర్వు ఫారెస్టును కూడా తగ్గొంటు

ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అడవులు నాశనమై పోతున్నాయని కొంతమంది ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు చేశారు.

Special Survey Party

వచ్చి పరీశీలన చేయగా కొన్ని లక్షల చెట్లు కొట్టివేయబడినట్లు తెలిసింది. దానిమీద ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యలు తీసుకున్నా ఇంతవరకూ నాకు తెలియదు. కాబట్టి ఈ విషయమై తగు పరీశీలన చేసి, ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు :—మహాశయా, ఈ బడ్జెటు డిమాండుమీద నేను నాలుగు మాటలు చెప్పదలచాను. ఇంగ్లీషునుకు సంబంధించిన విషయాలు వచ్చినప్పుడల్లా మైసర్ యిరిగేషన్ విషయమై ప్రభుత్వం వారి శ్రద్ధ తక్కువగా ఉన్నదని మనవి చేస్తూనే యున్నాను. అయితే ఇదివరకు estates గా వుండే ఇప్పుడు ప్రభుత్వంచే తీసుకోబడిన ప్రాంతాలలో Estate Land Act వల్ల ఏ విధంగా జరిగినదో మీకు చక్కగా తెలుసును. ఆ సంస్థానాలలోని చెరువులను ఎప్పుడో కొన్ని శతాబ్దాల క్రితం బాగుచేశారోకాని, ఈ మధ్య బాగు చేయించలేదు. ఆ చెరువులన్నీ పాడు పడిపోయే స్థితిలో ఉన్నాయి. ఈ విషయం తమకు బాగా తెలుసు. ఆ ప్రాంతంలో అనేక వాగులు కొండ వాగులు ఉన్నాయి. “మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. జమీందారులు పోయారని” చాతామంది రైతులు సంతోషించారు. వస్తులు తగ్గి పోయాయని, ఆ చెరువులన్నీ చక్కబడతాయనీ, వాగులుండే చోట్ల చిన్న చిన్న కట్టలు పేసి, చెరువులు త్రవ్వించి, కొత్తగా నీటిపారుదల వసతులు కల్పిస్తారని ఎంతో ఆశతో సుమారు ఏడు ఏండ్లుగా నిరీక్షిస్తున్నారు.

Estates Abolition Act pass

అయినా కూడా, ఇంతవరకూ అధమం ఒక చిన్న స్కీము అయినా చేసినట్లు ఎక్కడా కనిపించుట లేదు. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటువారు ఇప్పుడే కొన్ని కొన్ని చెరువులకు repairs చేయించటం ఆరంభించారు. అసలు ఏమీ చేయబడదని చెప్పడానికి వీలులేదు. అయితే కొన్ని plans ప్రకారం ఈ చెరువుల మరమ్మతులు తీసుకోవచ్చును. నా నియోజకవర్గంలో ఒక చిన్న కాలవ, కట్ట పేసినట్లయితే యింపుమించు 100 ఎకరాలకు నీటి వసతి కల్పించవచ్చు. ఈ రకమైన సౌకర్యాలు కల్పించాలని అనేక చోట్లనుంచి మాకూ, మంత్రిలకు కూడా నిజ్జువులు వస్తున్నాయి. కాబట్టి దీనిని గురించి ప్రభుత్వంవారు ఒక plan పేసుకొని ముఖ్యంగా ఎన్నేటూ ప్రాంతాలలో అవకాశమున్నచోట్లాల్లా మైసర్ ఇరిగేషన్ స్కీము ప్రారంభించాలి. అసలు plans పేసుకొని, సిబ్బందిని నియమించి, సరైన విచారణ జరిపి స్కీములు తయారు చేసినట్లయితే ఇప్పుడు డబ్బు లేక పోలే, డబ్బు వచ్చినప్పుడే ఈ కార్యక్రమం చేసుకోవచ్చు. కాని ఆ విధమైన Planned Schemes ఎక్కడా కనబడడంలేదు.

నా నియోజకవర్గానికి మంత్రిగారిని తీసుకొనివెళ్ళి చూపించాను. అది కేవలం అడవిప్రాంతం. ఆళ్వే మనిషి సంచారం లేదు. Interior లో వున్నది. అక్కడి ధాములు

వర్షాధారాలే కాని మరేఇతర సౌకర్యము లేదు. అక్కడ ఒక చిన్న కాలవ ఉన్నది. దానికి కట్ట పేసినట్లయితే దాదాపు 80 ఎకరాలు సాగొతుంది. అది చేయాలని మంత్రిగారికి చెప్పాము. దానిని గురించి మూడు ఏండ్లునుంచి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మంత్రిగారు చూచారు.

Estimates

తయారు చేయమన్నారు. తయారు చేయించాము. మంత్రిగారు రైతులను పిలిపించి విచారించారు. ఆ తరువాత ఒక అడ్డంకి వచ్చినది. దీనికి estimates 50,000 రూపాయలు అవుతుంది సాగయ్యేది 80 ఎకరాలు మాత్రమే. దీనివల్ల వచ్చే ఆదాయం చాలా

తక్కువ కాబట్టి ఇంత తక్కువ ఆదాయం వచ్చే స్కీమును రీ-కన్సీడర్ చేయడానికి సాధ్యం కాదని చెబుతున్నారు. అయితే మనమేదైనా పని చేసినప్పుడు దాని పట్ల వచ్చే దుబ్బ ఆదాయమా? లేక ప్రజల యొక్క సౌకర్యం, సుఖం, ఆదాయమా? బ్రహ్మాండంగా ఏ 100 కోట్ల రూపాయలూ ఖర్చుచేసి పెద్ద ప్రాజెక్టు అయితే, ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నాము, తరువాత దీనిని ఉపయోగించునని వస్తుందా, రాదా అనేది ఆలోచించడం న్యాయం. అంటే కానీ సామాన్యమైన ప్రజలకు జీవనానికి ప్రధానమైన చిన్న స్కీములు లక్ష రూపాయలలో చేయాలంటే, మాకు ఏమి ఆదాయం వస్తుంది అనడం చూస్తే ప్రభుత్వం చేసేది వ్యాపారమా?

మైనరు ఇరిగేషన్ స్కీములకు ఎటువంటి పరిచే సందర్భములో ప్రజలకు ఎంత సౌకర్యము కలుగుతున్నది అనే విషయమే చూడాలి కానీ నూటికి 10 రూపాయలు ఆదాయము వస్తుందా; 5 రూపాయలు ఆదాయము వస్తుందా అనేటటువంటి పద్ధతులకు ప్రాధాన్యం యిచ్చుకూడదని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. బొత్తిగా జలాధారములు లేనివి ఎక్కడైతే ప్రజలు బాధలు పడుతున్న ప్రాంతములలో నీటి వనరులు రాబడి లేకలను ఒట్టిగా ఆ పేద ప్రజానీకానికి కలిగే సౌకర్యాలను దృష్టిలో వుంచుకొని పథకాలను అమలు చేయడము పుర ధర్మము. ఈ విధంగా సౌకర్యాల కలగజేసినపుడే ప్రజలు వస్తులను సంతోషంగా ఇస్తారు. అంతేనే కానీ జీవనాధారాలు లేని ప్రాంతాలలో 25 వంతులు చెల్లించండి, 30 వంతులు చెల్లించండి అని చెప్పి నందువల్ల ప్రయోజనం వుండదు. ప్రభుత్వానికి వచ్చే రాబడిని ప్రధానంగా చూచుకొనుట కంటే పేద ప్రజల సౌకర్యాలకే ప్రాముఖ్యమివ్వాలని తెలియజేస్తున్నాను. మా ప్రాంతములో గొడంగి స్కీము అనే దానిని ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాలంలో ఇన్ వెస్టుగేట్ చేశారు. దానిని ఇదివరకే రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారికి పంపించారు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు దానిని పరీక్షించి అది ఆచరణయోగ్యమైనదని అంగీకరించారు. కానీ ఇంతవరకు అమలుచేయడలేదు. ఈవిషయాన్ని ప్రశ్నల పూర్వకంగా జాబుపూర్వకంగా కూడా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చినా అంతవరకూ అది అమలు జరుపబడలేదు. అది చాలా ముఖ్యమైన స్కీము. 10, 15 గ్రామాలకు దానివల్ల బాధము కలుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ స్కీమును త్వరలో అమలు చేయించ వలెనని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ పి. నరసింగరావు :—అధ్యక్షా, ఈ అనుబంధము పద్దులపై మాట్లాడే సందర్భములో రెండు విషయములను తమద్వారా సభవారి దృష్టికి తీసుకొని రాదలచుకున్నాను. (1) ఎలెక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు యొక్క నిర్వహణ విధానము, (2) ఈ డిపార్టుమెంటులో కార్మికులపట్ల ప్రభుత్వము అనుసరిస్తున్న విధానము.

గత బడ్జెట్ సమావేశమున ఈ ఎలెక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు గురించి, ఈ ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటును గురించి, అటు బ్రైజర్ బెంచినుంచి, ఇటు ప్రతిపక్షం పైపునుంచి ఎన్నో విమర్శలు వచ్చాయి. ఆ డిపార్టుమెంటులో జరుగుతున్న గందరగోళాలు, లంచగొండలేనం అవినీతి గురించి చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. ఈ మధ్యన కూడా కొన్ని మామూలునుండి ఇక్కడ 'హైదరాబాదునుంచి వెలువడే' 'నవశక్తి' అనే వార్షిక నీరయత్నంగా ఈ ఎలెక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో, ముఖ్యంగా ఫీల్డ్ ఇంజనీరుగారు చేస్తున్న అన్యాయాలను గురించి ఒకటి రెండు వార్తలు పబ్లిష్ చేస్తూ వచ్చినది. ఆ వార్తలు చదివినవారికి ఎంత ఘోరమైన అన్యాయాలు జరుగుతున్నవో

బోధపడుతుంది. అన్యాయాలు, అక్రమాలు జరుగుతున్నప్పుడు కండ్లు డండికూడా చూడడము లేదో, చెవులు డండికూడ వినిడములేదో తెలియడములేదు. ఒకవేళ ఆ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన విషయములు తప్పు అయినట్లయితే శాసనం ప్రకారముగా ప్రభుత్వం చర్యతీసుకోడానికి అవకాశమున్నది. కాని అటువంటి చర్య ఇంటవరకు తీసుకొనబడలేదు. ఈ శాఖలో సంవత్సరానికి 10, 12 కోట్ల రూపాయలు చొప్పున ఖర్చుపెట్టుతున్నారు. ఆ శాఖలో ఎన్నో గందర గోళములు జరుగుతున్నాయి. ఈ మధ్యన పదే, పన్నెండు లక్షల రూపాయల విలువగల జనరేటర్లు తెప్పించుటకు కేవలం 10 రోజులే గడువు ఇచ్చి 1, 2 పత్రికలలో మాత్రమే ఎడ్వర్ టైజ్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల బయట దేశములోని కంపెనీలు కొంటేషన్లు ఇవ్వడం లేకపోవడం ఛీఫ్ ఇంజనీరుగారి మిత్రులకు సంబంధించిన కంపెనీలవారు హైరేట్లు కోట్ చేయడం జరిగింది. ఇటువంటి విషయములను పత్రికలద్వారా, పుస్తకముల ద్వారా ప్రచారం చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వము వారి ఇన్ ఫర్ మేషన్ డిపార్టుమెంటువారు ఈ వార్తలను ప్రభుత్వము యొక్క దృష్టికి తీసుకు రావలసి యున్నది. ఐనప్పటికీ వాటినిగురించి ఎందుకు శ్రద్ధతీసుకోరు? ఆ వార్తలు తప్పు అని ఎందుకు డిస్ సే చేయరు? తప్పుడు ప్రచారముచేసిన పత్రికలమీద ఎందుకు యాక్ షన్ తీసుకోరు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—‘నవశక్తి’ పార్టీ పత్రికా.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—అది మా పార్టీ పత్రికకాదు. అది ఒక బాధ్యతగల పత్రిక.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—బాధ్యతగల పత్రికకాదని మాత్రము నేను చెప్పగలను. గవర్నమెంటు వారు దానిని చూడకపోవడానికి చాలా సంతోషిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—తమ దృష్టిలో కావచ్చు. ఒకవేళ అందులో పెలువడ్డ వార్తలు తప్పు అయినట్లయితే ఆ పత్రికపై యాక్ షన్ తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఎవరో, ఏదో వ్రాస్తూంటే దానిపైన చర్యతీసుకోవడం మొదలు పెడితే అవసరంలేదు. ఎవరి పార్టీ పత్రికలలో వారిని బలపర్చుకోవడం నిమిత్తం ఇతరులను తిడుతూ ఉంటారు. అది పార్టీల తరపున డిస్ సే చేయవచ్చు. కాని ప్రభుత్వం తరపున చేయడం మంచిదికాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది పార్టీ పత్రిక కాదు అన్నారు. అది చాలా సంతోషం. ఆ పిచ్చి పత్రిక మాటవద్దు. నరసింగరావుగారు ఆసలు విషయమును గురించి చెప్పవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నరసింగరావు :—ఆ పత్రికలో చెప్పిన విషయముల గురించి ప్రస్తుతానికి వదలిపెద్దాము. గత సమావేశములో ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు మరే కొందరు కాంగ్రెసు సభ్యులు కూడా ఎలెక్ట్ రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో జరుగుతున్న అక్రమాలను గురించి చెప్పారు. అయినప్పటికీ వాటిని గురించి చర్య తీసుకోకుండా చాలా విచారించవలసిన విషయం. కోట్ల కొలదీ రూపాయలు ఈ శాఖలో వృధాగా ఖర్చుచేయబడు చున్నవి? ఆ ఖర్చులలో పాదుపు చేయకుండా ప్రజలను ‘పాదుపుచేయండి’ అని అంటే అదికా సాధ్యమవుతుంది. ఆ ఖర్చులను తగ్గించుటకు ‘ప్రయత్నం’ చేయకపోవడం చాలా జోచనీయమైన విషయం. ఎలెక్ట్ రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినంతవరకూ ముత్రి గారు ఎంత శ్రద్ధగా నడిపిస్తున్నారో దీనివల్ల స్పష్టమవుతున్నది.

ఎలెక్ట్రిసిటీ శాఖలో పనిచేస్తున్న కార్మికులలో అనైక్యతను రెచ్చగొట్టటానికి, పోటీ సంఘాలను పెట్టించి వారి న్యాయమైన కోర్కెలను అణచటానికి సమయమున్నది. గాని లంచగొండి తనానిని, అవినీతిని కార్మికులలో అనైక్యతను నిర్మూలించడానికి వారికి అవకాశములేదు. హైదరాబాదులో ఎలెక్ట్రిసిటీ వర్కుషాపు కార్మికులు గత 5, 6 సంవత్సరములనుంచి వారి పేతనములను వృద్ధిచేసే విషయంలో పోరాటం సాగిస్తున్నారు. 1949 లో పోరాటము సాగించారు. 1953 లో హుళిసిక్కా మార్కబడినప్పుడు కూడా బ్రహ్మాండమైన పోరాటము సాగించారు. అప్పుడు హరిహరనాథ శాస్త్రిగారు, రామానందతీర్థగారు శోక్యము కలిగించుకొని పేజ్ కమిటీనిపేసి వాటి నిర్ణయాలను అమలులోకి తెచ్చేటట్లు చూస్తామని హామీ ఇచ్చారు. అవిధంగా కమిటీలు కూడా పేశారు. కాని కమిటీ రిపార్టు 6 నెలలలో ఇస్తామన్న 2 సంవత్సరముల వరకూ అదే జరుగలేదు. దానిని అమలు జరుపనందుకు 1956 లో కార్మికులు సమ్మె చేసినప్పుడు పేజ్ కమిటీలను నిర్మిస్తామని రామకృష్ణరావుగారు చెప్పారు. అవిధంగా కమిటీలను పేశారు. ఆ కమిటీలు మూడు మాసములలో నివేదికలు సమర్పించినవి. కాని దానిపై చర్య తీసుకోబడలేదు. గత సంవత్సరం అక్టోబరు 30 వ తారీఖున పి.డబ్ల్యు.డి., కార్మికులు సమ్మె జరుపుతున్నప్పుడు శ్రీ సండీవరెడ్డిగారు, శ్రీ జె. వి. నరసింగరావుగారు కార్మికులను సమ్మె విరమించుకోవలసినదిగా కోరినారు. ఆర్డ్రప్రదేశ్ అవతరణ శుభ సమయములో ఆ కార్మికులు సమ్మె జేయరాదని, వారి కోరికలను సానుభూతితో ఆలోచిస్తామని వాగ్దానంచేశారు. కాని ఇంతవరకు కార్మికులకు డిమాండ్లను జరుగలేదు. ఈ మధ్యన 6 రు.లు కరువు బత్తెం అదనంగా వారికి శాంక్షన్ చేయబడినప్పటికినీ, దానిని తిరిగి వాపసు తీసుకొనడం జరిగింది.

10, 12 సం.ల నుండి ఎలెక్ట్రిసిటీ శాఖలోని కార్మికులకు మజ్దూర్ సంఘాన్ని రికగ్నయిస్తా చేసివున్నారు. అదే అప్పటినుండి పనిచేస్తూనే ఉన్నది. కార్మిక మంత్రిగారు ఒక ఇండస్ట్రీలో ఒకే యూనియన్ ఉండాలని చెబుతున్నప్పటికీ, కార్మిక నాయకులు ఇండస్ట్రీయల్ ట్రూనిస్ కావాలని అంటున్నప్పటికీ ఆ కార్మికులలో పోటీ యూనియన్ ను స్థాపించడం జరుగుతున్నది.

ఎలెక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకు బాధ్యతగల మంత్రిగారు, యింకోక యూనియన్ పెట్టుకొన వచ్చునని దానికొక ఆఫీసు యివ్వడంవల్ల కార్మికులలో అసంతృప్తి, కొట్లాటలు, దెబ్బకొట్టలు జరుగుచున్నవి. ఈ విధంగా కార్మికుల ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేయటానికి ఈ ప్రభుత్వం అవలంభిస్తున్న విధానం సరైనదికాదు. ఒకపైపు ప్రణాళికను విజయవంతం చేయాలనుకుంటూ యింకోకపైపు ద్వంద్వ విధానం అవలంబిస్తే ఫలితాలు చెడుగా ఉంటాయి. ఇదీ సహజం. ఈ సందర్భంలో నేను కోరేది, ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటులో wastage, corruption దూరం చేసి, పాదుపరితనం ప్రభుత్వంవారు అలవరచుకొనవలసినవి కోరుతున్నాను. కార్మికులకు కనీస పేతనాలు, కనీస సౌకర్యాలు కలిగించకుండా ఉండటం సంఘంజనప్రాప్త విషయంకాదు. వారి కనీస అవసరాలు పూర్తి చేయటానికి పూనుకొనవలసినవి కోరుతున్నాను. దానితోపాటు (ఒకటే ఇండస్ట్రీలో ఒకే యూనియన్ ఉండాలనే సూత్రం పాటించాలి) అని యిక్కడి మంత్రితోకాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్మిక శాఖామంత్రిగారుకూడా అంటూ ఉంటారు. ఈ సిద్ధాంతాన్ని అమలులో పెట్టాలి. పోటీ యూనియన్లను పెట్టి, ఏదో కొద్దిమందిని పెట్టుకొని తమ స్వార్థములకొరకు తమ స్వంత డిమాండ్లకొరకు, స్వంత రాజకీయాలకొరకు డిమాండ్లనుగొంటూ కార్మికులలో అనైక్యతను రెచ్చగొట్టవద్దని భవద్వారా మనవిచేస్తూ నెలవులనుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంప్రీషన్, ఎట్రెక్టివ్‌సిటీ ఈ రెండు చాలా ప్రధానమైన విషయాలు. వీటిమీద అనేకమంది మాట్లాడాలని కుతూహలపడతారు. ఈనాడు కూడ చాలామంది మాట్లాడటానికి ఉత్సాహం చూపించారు. అనేక విషయాలు చెప్పారు. P.W.D. లో కరెన్షన్ ఉన్నదని, అది ముందు నివారించమని, స్టాల్ నేవింగ్స్ ఉద్యమంకన్నా ముందు P.W.D. లో నేవింగ్స్ చూపించమని సభ్యులు చెపుతున్నారు. దాని విషయమై వీక్లీ సంత చర్య గవర్నమెంటువారు తీసుకుంటున్నారు. ఎస్టిమేట్స్ కమిటీవారు కూడ ఆ విషయమై శ్రద్ధగా పని చేస్తున్నారు. ఇంకా మనం అనుభవం గడించవలసియున్నది. P.W.D. గురించి కొత్తగా చెపుతున్న విషయంకాదు. మద్రాసులోగాని, కర్నూలులోగాని, యిక్కడకు వచ్చిన తరువాతకూడ, P.W.D. లోని విషయాలు చెప్పటం, మేము ప్రయత్నం చేయటమేగాని, కడపటికి అందులో తగ్గించటానికి వీలులేని పరిస్థితులు అనేకం ఉంటున్నవి. ఎస్టిమేట్స్ కమిటీలో సుందరయ్యగారు, యితరులు, తుంగభద్ర కాలవగురించి, కృష్ణాబారేజీగురించి, యీ విషయాలన్నీ చర్చించుతూ ఉన్నందుకు సంతోషం. కాని అవకతవకలు జరుగుతున్నవని “నవశక్తి” లో వచ్చిన విషయాలకంతకూ ప్రభుత్వం ఎందుకు చర్య తీసుకొనదని అడుగుట న్యాయంకాదు. అనేక పత్రికలలో అనేక విషయాలు చెబుతూ ఉంటారు. వాటిని ఖండించటంగాని, ప్రాసిక్యూట్ చేయటంగాని కుదరదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—‘నవశక్తి’ నన్నుకూడ (మీసీకరును) తిడుతున్నది కాబట్టి దాని విషయం మెన్షన్ చేయకుండా ఉంటే సంతోషం. నేను ఏమిచేయను? I am helpless. నన్ను రోజూ ‘నవశక్తి’ తిడుతున్నది—మీ స్పీకరుయొక్క గౌరవం పోగొట్టు తున్నది గనుక దానిని గురించి చెప్పకండి. అందులో ‘నవశక్తి’!—the most vulgar paper in Andhra.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :— Glaring instances వుంటే ఆ మంత్రిగారికి గాని, చీఫ్ మినిస్టరుగారికిగాని చెప్పవచ్చును. ఆర్థికంగా దుబారా జరుగుచున్నది, దానిని తగ్గించుటకు వీలుంటుంది అంటే—అది ఫైనాన్సు మినిస్టరుకు వార్యువచ్చును. మేముకూడ, P.W.D. లో దుబారా తగ్గించవలెనని ఆసక్తిగా ఉన్నాము. మేము ఎన్నోసార్లు ప్రయత్నం చేశాము. అది టెక్నికల్ శాఖ. మద్రాసులోకూడ, శ్రీ రామస్వామిరెడ్డియార్ చీఫ్ మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు, ఆ శాఖలో ఏమైనా చేయుటకు వీలవుతుందేమోనని బ్రహ్మాండంగా ప్రయత్నం చేశాము. కాని ఏమీ చేయలేకపోయాము. ఈ శాఖ విషయం చాలా రోజులుగా వస్తున్నది. రాజాజీ గారు దీనిని సెం. 2 ఎనిమీ అన్నారు. కాని ఆ శాఖకు వుండే difficulties, labour costs, యివన్నీ చూస్తే, ఏమీ చేయలేకుండా ఉన్నాము.

శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి (తిరుత్తని-జనరల్) :—అధ్యక్షా, నేను ఆర్థిక మంత్రిగారికి, D.C.T.O. ల గురించి వారీశాను. మనకు అనేక విధాల రావలసిన రాబడి, నేల్సుటాక్సు, బార్లరులో పోతున్నదని వారికి ప్రత్యేకంగా వారీశాను. దానిని గురించి ఏమీ చర్య తీసుకున్నది, ఆ వివరములు నాకు తెలియలేదు.

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి :— D.C.T.O. ల విషయం గవర్నమెంటులో జరిగేదికాదు : బోర్డులో జరుగుతూ ఉంటుంది. దానిని కమీషనరుకు పంపడం, వారు దానిని గుర్తించి

దర్శింపు చేయడం జరుగుతూ ఉన్నది. ఇటువంటి వ్యక్తిగతమైన వాటిల్లో మేము జాక్కుం కలుగజేసుకుంటే మంజూరు పర్సనల్ గా కల్పించుకుంటున్నారని, ట్రాన్స్మిషన్ చేస్తున్నారని, డిస్మిస్ చేస్తున్నారని అంటారు. ఏమీ చేయకపోతే నిద్రపోతున్నారని, వంకాల క్రింద కూర్చుంటున్నారని అంటారు. ఇటువంటి యిబ్బందులున్నాయి. డిపార్టుమెంటల్ హెడ్కు నమ్మాలి, సెక్రటేరియట్ ను నమ్మాలి, పెద్దపెద్ద విషయాలు చూడాలి, చిన్న విషయాలు చూడటానికి వీలుండదు.

Mr. Speaker : I shall now put the cut motion (No. 67) of Sri P. Narasing Rao on Electricity Demand to the vote of the House.

The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 200 for Electricity by Rs. 100”.

(To disapprove the suspension of the interim relief of Rs. 6 per month to the Hyderabad City Electricity Department workers and the anti-labour policy of the Government in encouraging rival I.N.T.U.C. Union in the Electricity Department at Hyderabad).

The motion was negatived.

Sri P. Sundarayya : I demand a division, Sir.

The House then divided.

Ayes : 35

Noes : 67.

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 200 under Demand No. XXVII—Electricity.”

The motion was adopted.

Demand No. XXXVII—Capital Outlay on Irrigation.

Mr. Speaker : I shall now put the cut motion (No. 72) of Sri P. Sundarayya to the vote of the House.

The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 300 for Capital Outlay on Irrigation by Rs. 100”.

(To criticise the policy of the Government in trying to finance the new schemes from the allotments made for existing schemes and also the failure to allot sufficient funds to provide the channels to facilitate full utilisation of the waters of Krishna barrage).

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XXXVII—Capital Outlay on Irrigation”.

The motion was adopted.

Demand No. XLI—Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes.

Mr. Speaker: I shall now put the cut motion (No. 85) of Sri P. Narasing Rao to the vote of the House.

The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 9,79,800 for Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes by Re. 1.”

(To discuss the delay in the execution of the Godavari Valley Power Development Scheme).

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“To reduce the allotment of Rs. 9,79,800 for Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes by Rs. 100.”

(To criticise the failure of the Government to provide to the staff and labourers working at Nagarjunasagar, fair price shops to supply foodgrains cheaply, and their action in denying housing facilities in the pretext of its being contract labour, and additional dearness allowance of Rs. 6 on the plea of ‘work charged’ establishments and also their failure to fix the minimum wages.)

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 9,79,800 under Demand No. XLI—Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes.”

The motion was adopted.

Demand No. XVI—Education.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to Move:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 89,900 under Demand No. XVI—Education.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 89,900 under Demand No. XVI—Education.”

The motion was adopted.

Demand No. XVIII—Public Health.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,05,500 under Demand No. XVIII—Public Health.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,05,500 under Demand No. XVIII—Public Health.”

The motion was adopted.

Demand XX—Fisheries.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 2,00,000 under Demand No. XX—Fisheries.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 2,00,000 under Demand No. XX—Fisheries.”

The motion was adopted.

Demand No. XXI—Veterinary

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 2,18,100 under Demand No. XXI—Veterinary.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 2,18,100 under Demand No. XXI—Veterinary.”

The motion was adopted.

Demand No. XXIII—Industries.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,48,400 under Demand No. XXIII—Industries.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,48,400 under Demand No. XXIII—Industries.”

The motion was adopted.

Demand No. XXVI—Civil Works.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 4,70,200 under Demand No. XXVI—Civil Works.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 4,70,200 under Demand No. XXVI—Civil Works.”

The motion was adopted.

B. OTHER EXPENDITURE

Demand No. XXXVIII—Capital Outlay on Improvement of Public Health

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 100 under Demand No. XXXVIII—Capital Outlay on Improvement of Public Health.”

Mr. Speaker: The question is :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 100 under Demand No. XXXVIII—Capital Outlay on Improvement of Public Health.”

The motion was adopted.

Demand No. XLII—Capital Outlay on Civil Works.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,51,100 under Demand No. XLII—Capital Outlay on Civil Works.”

Mr. Speaker: The question is :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,51,100 under Demand No. XLII—Capital Outlay on Civil Works.”

The motion was adopted.

Demand No. XLIII—Capital Outlay on Electricity Schemes.

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move :

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XLIII—Capital Outlay on Electricity Schemes.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XLIII—Capital Outlay on Electricity Schemes.”

The motion was adopted.

Demand No. XLIV—Other State Works

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,00,200 under Demand No. XLIV—Other State Works.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 1,00,200 under Demand No. XLIV—Other State Works.”

The motion was adopted.

*Demand No. XLVIII—Loans and Advances by the
State Government*

Dr. B. Gopala Reddi: Mr. Speaker, Sir, on the recommendation of the Governor I beg to move:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XLVIII—Loans and Advances by the State Government.”

Mr. Speaker: The question is:

“That the Government be granted a further sum not exceeding Rs. 300 under Demand No. XLVIII—Loans and Advances by the State Government.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker: The House now stands adjourned till 8-30 a.m. on 2nd November, 1957.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Saturday, the 2nd November, 1957.

